



LESNÍK 11 2004

ČASOPIS Š.P. LESY SLOVENSKEJ REPUBLIKY BANSKÁ BYSTRICA, NOVEMBER 2004

**Reportáž
z Národného
parku Kalkalpen**

**Využitie
harvestorov
v listnatých
prebierkach**

**Seminár
o biomase**

**Workshop
„Podniková
kultúra“**

**Z českých
a moravských
lesov**

**Symbolický
lesnícky
cintorín
otvorený**





aktuálne o transformácii

STRETNUTIE ODBORÁROV S VEDENÍM PODNIKU

V piatok 5. novembra 2004 sa vo veľkej zasadacej miestnosti Generálneho riaditeľstva š.p. Lesy SR stretli členovia združenia zá-

vodných výborov odborového zväzu pri š.p. Lesy SR s vedením štátneho podniku. Cieľom stretnutia bolo informovať zástupcov zamestnancov o stave projektu reštrukturalizácie a transformácie podniku.

Základnú informáciu podal generálny riaditeľ, ktorý zhodnotil súčasný stav z pohľadu politickej situácie a predstáv vedenia podniku o napredovaní projektu. Zároveň boli zástupcovia zamestnancov informovaní o priebehu projektu Outplacementu v utlmovaných prevádzkach, ako aj o vybraných hospodárskych ukazovateľoch za prvé tri kvartály tohto roku.

Text: **Peter Gogola**



f.: **Dáša Pavlovičová**

Workshop



„Podniková kultúra a etický kódex š.p. Lesy SR a ich implementácia“

Etický kódex je základný podnikový dokument, ktorý je zásadným východiskom, nastavujúcim normy správania a kvalitu vzťahov a komunikácie ako medzi zamestnancami vzájomne, ale i smerom navonok. Súčasný etický kódex vznikol pred piatimi rokmi a jeho znenie už nekorešponduje so súčasnými a budúcimi požiadavkami. Pred vedením štátneho podniku stojí úloha vypracovať a implementovať nový etický kódex. Čo je však dôležité, pri tvorbe nového etického kódexu chce vedenie hovoriť so zamestnancami o princípoch firemnej kultúry a na nich vybudovať normy komunikácie a správania.

Na základe poznania názorov „mienkotvorných autorít“ je možné nastaviť princípy podnikovej kultúry tak, aby vyjadrovali očakávania spoločnosti od zamestnancov a súčasne zamestnancov od spoločnosti.

V záujme získať solídnu bázu poznatkov o názoroch manažérov na rôznych stupňoch riadenia sa v Antonstáli v dňoch **3. a 4. novembra 2004** uskutočnilo pracovné rokovanie (workshop), na ktorom sa zúčastnilo 20 vedúcich pracovníkov z GR a odštepných závodov z celého Slovenska.

Cieľom pracovného stretnutia bolo:

- nastaviť základné procesy tvorby a implementácie podnikovej kultúry a etického kódexu;
- zdefinovať nosné princípy podnikovej kultúry našej firmy;
- analyzovať súčasný stav našej podnikovej kultúry, jej silné a slabé stránky, možnosti a riziká pri uplatňovaní novej podnikovej kultúry;
- analyzovať stav komunikácie vo vzťahu k externému prostrediu aj dovnútra spoločnosti;
- identifikovať základné problémy a riziká, spojené s implementáciou novej podnikovej kultúry a etického kódexu do života firmy;
- stanoviť stratégiu implementácie – postupnosť krokov pri zavádzaní etického kódexu do reálneho života.

Prílohou novembrového vydania Lesníka je návrh znenia Etického kódexu. Je záujmom vedenia podniku iniciovať diskusiu a reagovať na vecné pripomienky k zneniu návrhu. Vaše názory, pripomienky, návrhy na zmenu (doplnenie, resp. vynechanie niektorých ustanovení) posielajte na adresu: rusko@lesy.sk, alebo poštou na adresu RNDr. Ivan Rusko, LSR, š.p. Nám. SNP č.8, BB.





EDITORIAL

Krajina helvétskeho križa je v mnohom dobrá. Okrem spoľahlivých bánk a báječných dôchodkov pána Lasicu sú tam príkladní aj v decentralizácii štátnej správy. Aspoň to tak tvrdia ich lákavé katalógy. Samotní Švajčiari to však vidia trocha inak. Tí z Bernu sú presvedčení, že kantóny majú samosprávnej voľnosti akosi priveľa. No a tí z kantónov si zase o bernianskom centralizme myslia svoje. Boj centra s perifériou je starou piesňou. A nielen vo Švajčiarsku. Aj v štátnych lesoch. Dokonca sa téma podnikovej centralizácie najnovšie stala aj predmetom koalíčných rokovaní. Zamieňať snahu o dôsledný prehľad predaja dreva s neprípustným centralizmom je možné, prečo nie. No potom treba nájsť aj slušnú odpoveď na to, kde a prečo sa v časoch „decentralizácie“ stratili milióny za odobraté, porezané, predané a - nikdy nezaplatené drevo! Veď len od vzniku terajšieho podniku sme odpísali ako nedobytné pohľadávky za 189 miliónov!!! Ale ani náš vnútorný pohľad na centralizáciu nie je jednoznačný. Sú oblasti, kde posun kompetencií smerom nadol môže podniku len pomôcť. Kompetencií, ktoré budú rešpektovať spoločné pravidlá a zároveň umožnia lepšie zvládať operatívnu, ktorá je osudom prevádzky. Napríklad: Práca živnostníkov – dodávateľov lesníckych služieb nepochybne výrazne prispieva k efektívnosti podniku. Uzatváranie súťaží by však bolo vhodné presunúť na závody. Tak aby sa časť získaného efektu zbytočne nestrácala v čase, ktorý si centrálny systém schvaľovania víťazov súťaží nevyhnutne vyžaduje. Pretože aj trh so živnostníkmi je trhom voľným a administratívna strata hoc aj jediného dňa sa môže ľahko premeniť na reálnu stratu mesačného, či kvartálneho výkonu. Pripomeňme pri tejto príležitosti pána Samuelsona: Na trhu obvykle nevyhrávajú najväčší, ale najrýchlejší.

Ján Mičovský

OBSAH

Aktuálne o transformácii	2
Workshop	2
Editorial	3
Reportáž: Prírodu sme oslabili, musíme jej aj pomôcť!	4
Zaujímavosti o NP Kalkalpen	6
Ocenenie firemnej filantropie š.p. Lesy SR	6
Malý ekonomický slovníček	6
Poradňa	7
Prečo mám rád les	7
Využitie harvesterov v listnatých prebierkach a pri príprave lesnej biomasy na výrobu štiepky na OZ Považská Bystrica	8
Vybrali sme z pošty	9
Seminár o biomase	9
Branno - športové hry OZ Šaštín	10
Stretnutie po roku	10
OZ Smolenice - závodná škola práce	10
Stretnutie bývalých detí z lesníckeho dvora	11
Ludia a lesy: Mój príbeh II	12
Lesné požiare u nás a vo svete	14
Smrteľná pracovná úrazovosť v lesoch na východnom Slovensku za posledných 30 rokov	15
Z českých a moravských lesov Rubriky zostavené z príspevkov Jiřího Junka	16
Médiá o nás	18
Symbolický lesnícky cintorín otvorený	20
Pre deti (nielen) lesníkov	21
Krížovka	22
Fotofejtón	22
Jubilanti medzi nami	22
Príspevky v odborných lesníckych časopisoch	23
77 korún vlčích	23
Hipotour 2004	24

LESNÍK, časopis štátneho podniku **Lesy Slovenskej republiky Banská Bystrica**

Redakčná rada: Ing. Ivana Špiláková, *predsedníčka*,
Ing. Ján Kovalčík, CSc., Ing. Ján Mičovský, CSc., Ing. Jozef Híkl,
František Suchanovský, Ružena Vaňousová,
Náklad: 1000 výtlačkov
Foto 1 strana obálky: Dáša Pavlovičová

Adresa redakcie: Námestie SNP č.8, 975 66 Banská Bystrica
Tel.: 048/434 42 07, Fax: 048/412 59 04;

Výkonný redaktor: **Mgr. Peter Gogola**,
www.lesy.sk; e-mail: gogola@lesy.sk

Grafická úprava a tlač: Ústav pre výchovu a vzdelávanie
pracovníkov lesného a vodného hospodárstva vo Zvolene,
Sokolská 19, 960 50 Zvolen

REPORTÁŽ

Ako si vymieňali slovenskí a rakúski lesníci skúsenosti z boja proti lykožrútovi v Národnom parku Kalkalpen

Prírodu sme oslabili, musíme jej aj pomôcť!

Všetko to začalo na stretnutí šéfov Rakúskych spolkových lesov (ÖBf) a štátneho podniku Lesy SR Thomasa Uhera a Karola Vinša. Po ponuke T. Uhera sa dohodli, že pár slovenských lesníkov navštívi na niekoľko dní jeden z piatich národných parkov v Rakúsku – Nationalpark Kalkalpen v spolkovej krajine Horné Rakúsko, aby sa presvedčili priamo v teréne o tom, aké typy opatrení robia ich kolegovia v boji proti lykožrútovi a ako sa snažia svoje aktivity odkomunikovať smerom k ochrancom prírody a verejnosti.

KEBY LYKOŽRÚT NELIETAL ZA HRANICE PARKU, NECHÁME HO TAK!

Hans Kammleitner, vedúci lesného závodu ÖBf, hospodáriaceho v lesoch Národného parku Kalkalpen, nás víta rovnako priateľovo, ako útulná dedina Reichraming, v ktorej závod sídli. Je vzdialená necelých dvesto kilometrov juhozápadne od Viedne a iba zopár kilometrov od malebného 40-tisícového mestečka Steyr. V ňom je najväčším skvostom knižnica s 12 000 exemplármi, ktoré rod grófa Lamburga zhromažďoval 300 rokov. Práve on a neskôr jeho potomkovia vlastnili rozľahlé lesné porasty na území dnešného Národného parku Kalkalpen až dovtedy, kým ich neodovzdali pred 2. svetovou vojnou fašistickému Nemecku. Mimochodom, dodnes nie sú vysporiadané reštitučné nároky rodiny Lambertgovcov, ktorá sa o svoje práva hlási až spoza oceánu...

Práva a povinnosti lesníkov v Národnom parku Kalkalpen pozná H. Kammleitner celkom presne. Ukazuje nám organizačnú štruktúru, v ktorej sú tri orgány: dozorná rada, výkonné vedenie a 14-členné kuratórium. V ňom majú zastúpenie všetky nárokové skupiny – ochránárske spolky, alpské spolky podporujúce turistiku a relax v lese, zástupcovia majiteľov lesnej pôdy a horských lúk, chovateľov dobytka, ktorý sa na nich pasie i obcí na území parku. Funkcia kuratória je poradná a jeho doporučenia plne akceptované v prípade, že sú prijaté jednohlasne. Náš hosťiteľ sa usmieva. Zhoda ľudí rôznych záujmov je totiž ako všade na svete veľmi vzácna.

Nepanuje ani medzi lesníkmi a ochranármi napriek tomu alebo práve preto, že správa národného parku podlieha viacerým zákonom a zmluvám: zmluve medzi Rakúskou republikou a spolkovou krajinou Horné Rakúsko, lesnému zákonu,

zákonu o národnom parku a v neposlednom rade známemu programu Natura 2000. „Brať súčasne do úvahy ustanovenia všetkých zákonov, zmlúv a vykonávacích predpisov je mimoriadne zložitá. Dialóg komplikuje aj skutočnosť, že predpisy, ktorými argumentujú ochranári, nie sú také konkrétne ako lesný zákon, ktorý je nadradený nad zákon o národnom parku,“ dozvedáme sa od človeka, ktorý je síce lesníkom, ale snaží sa pochopiť aj postoje a záujmy druhej strany. Konfliktu s ochranármi sa však nevyhol. Jeho predmetom sú čisté smrečiny napadnuté lykožrútom. H. Kammleitner tvrdí, že ak by sa lykožrút vyskytoval len vo vnútri národného parku, lesníci by nerobili žiadne opatrenia, pretože filozofiu existencie chráneného územia je ponechať porasty prirodzenému vývoju. Lenže lykožrút sa o nejaké hranice nezaujíma, rozširuje sa aj mimo národného parku a spôsobuje veľké škody v hospodárskych porastoch, čo je z hľadiska dodržiavania lesného zákona nepripustné.

BEZ ĽUDSKÉHO ZÁSAHU BY SA LES VYSPORIADÚVAL SO ŠKODCOM OVEĽA DLHŠIE

A preto je územie národného parku rozdelené na tri zóny. Centrálna červená zóna, zaberajúca až 71 percent plochy parku, je bez akýchkoľvek zásahov proti lykožrútovi a jeho expanzii. Prechodná hnedá zóna na 13-tich percentách územia je charakterizovaná snahou lesníkov zmeniť drevinové zloženie zo smrekových monokultúr na zmiešané porasty s cieľom postupne preradiť túto plochu do červenej zóny. No a tretia - okrajová žltá zóna na 16-tich percentách územia je miestom boja s lykožrútom, ktoré má oddeliť jeho nerušenú existenciu vo vnútri parku od nežiadúceho výskytu mimo neho.

Ideme do terénu pozrieť si viaceré



Jeden z pomníkov budúceho cintorína stromov, alebo varovný výkričník pre ľudí, aby sa spamätali a pomohli ešte tým stromom v napadnutom poraste, ktoré ostali pred vyčistením lykožrúta uchránené.

lokality s odlišným prístupom k vysporiadaniu sa s drobným čiernym hmyzom. Na prvej upachtený kôň vyťahuje z porastu niekoľko spílených kmeňov, napadnutých lykožrútom smrekovým. Dostávame informáciu, že v národnom parku je približovanie dreva možné iba koňmi alebo lanovkami. Traktory do porastov nemôžu. Jána Kovalčíka z Odboru usmerňovania lesníckych činností generálneho riaditeľstva Lesov SR ale prekvapuje, že v poraste ostávajú vetvy vyťažených stromov a upozorňuje rakúskeho kolegu, že ak nebudú spálené alebo chemicky ošetrené, stanú sa živnou pôdou pre ďalšie druhy nebezpečných škodcov lesa. Okrem lykožrúta smrekového sú to lykožrút smrečinový a lykožrút severský. Nehovoriac už o zavlečenom karanténnom škodcovi, poškodzujúcom smrekové porasty v nadmorských výškach okolo 900 m n.m. – o lykožrútovi lesklom. Ten je po lykožrútovi smrekovom pre vysokú početnosť jeho rojenia a agresivitu, ktorou zdoláva okrem



Prirodzené zmladenie smreka v rozpadávajúcom sa poraste. Les robí čo môže, ale bude to stačiť?

poškodených aj úplne zdravé smrek, najnebezpečnejší. Práve títo podkôrní škodcovia spôsobujú opakovane po lykožrútovi smrekovom podkôrníkovú kalamitu. „V národnom parku nesmieme používať chemické prostriedky, podľa nás sem jednoducho nepatria” dostáva J. Kovalčík odpoveď. V praxi to znamená, že ak aj sú z porastu vyťažené choré stromy, škodcom nič nebráni v tom, aby si pochutnali aj na ďalších, doposiaľ zdravých stromoch...

Presúvame sa na lokalitu, kde sa rakúski lesníci snažia profylaktickými opatreniami zmeniť drevinové zloženie porastov cieleným odstraňovaním napadnutých i zdravých smrekov a presvetľovaním porastov v prospech prirodzeného zmladenia buka a javora. „Ak by sme nerobili žiadne zásahy, lesu by trvalo oveľa dlhšie, kým by si poradil s lykožrútom. Vlastne by sme iba čakali na odumretie starého porastu. Zároveň pri realizovaní profylaktických zásahov ale ponechávame 50 metrov kubických odkôrneného dreva na jeden hektár v poraste, aby sme zachovali prírodné prostredie v čo najprírodzenejšom stave,” hovorí H. Kammlleitner a my vieme, že takto nejako vyzerá v praxi symbióza lesníckeho rozumu a ochranárskeho citenia. Škoda, že nie vždy a všade je možné ju presadiť. Miesto, kde sa to zatiaľ nepodarilo, sme uvideli na našej nasledujúcej zastávke.

PRALES A NÁRODNÝ PARK PREDSA NIE JE TO ISTÉ!

Vystúpili sme do nadmorskej výšky 1400 m n.m. Na hranici národného parku stojíme uprostred takmer 400-ročného smrekového porastu, ktorý pred štyrmi rokmi zasiahla ničivá veterná kalamita. Pridal sa lykožrút a napriek prvotným opatreniam lesníkov vo vrchných častiach porastu vyletel zo spodných častí a spôsobuje čoraz väčšie problémy. Ochránari trvajú na ponechaní lesa svojmu osudu, ale

ten sa nezadržateľne rozpadáva a navyše má problémy s prirodzeným zmladením, pretože je zaťažovaný nešetným pasením dobytká. Ochránarom ide o zachovanie súčasného obrazu krajiny so starými mohutnými stromami, ale bohužiaľ ani tie neostávajú ušetrené pred lykožrútom, podliehajú mu a odumierajú. „Viem pochopiť argumenty ochrancov prírody v prípade ležiacich či stojacich odumretých stromov, ktoré môžu byť dobrou základňou pre prirodzené zmladenie,” presvedča nás H. Kammlleitner. „Ale prírode predsa musíme pomôcť otvorením plôch a ich prípravou na zmladenie, ošetrovaním semenáčikov, či vysadením vhodných sadeníc. Ved' poslaním národného parku alebo prírodnej rezervácie je zachovať prírodu aj pre nasledujúce generácie a nie nechať po sebe cintorín mŕtvych stromov. V pralesoch môžeme sledovať ako sa prirodzene a bez zásahu stáročia obnovujú, ale tu nie?!” oponuje mu J. Kovalčík, ktorý sa venuje ochrane lesa viac ako tridsať rokov. A ešte pridupľuje váhu svojho názoru ďalším argumentom: „Výchova lesa a starostlivosť oň má mimoriadny význam aj z hľadiska jeho retenčnej, pôdoochrannej, protilávínovej a ďalších funkcií. Ak nebudeme napomáhať obnove porastov, dažďovú vodu nebude mať čo zachytávať a tá po privalových dažďoch môže spôsobiť ľuďom obrovské materiálne škody.”

H. Kammlleitner je optimista. Vysvetľuje nám, že lesníkom sa podarilo so štátnou správou v Národnom parku Kalkalpen dohodnúť na tom, že napadnuté stromy môžu jednotlivito vyťažiť. Ak je ešte čas, odkôrnia ich a drevo ďalej zúžitkujú, ak je neskoro, stromy ponechávajú v poraste ako lapače. Ak prípadným vyťažením napadnutých stromov vzniká plocha väčšia ako pol hektára, lesníci to oznámia inšpektorom štátnej správy a tí majú týždeň na to, aby zásah povolili alebo

nie. To sa týka akútnych opatrení. V prípade preventívnych opatrení dostávajú inšpektori návrhy od lesníkov tak, aby mali dostatok času zaujať k nim stanoviská.

AJ PRE TÝCH, ČO PRÍDU PO NÁS

Okrem akútnych a preventívnych profylaktických opatrení v boji proti lykožrútovi sa venujú lesníci v Národnom parku Kalkalpen aj monitoringu intenzity napádania smrekových porastov. Každý útok lykožrúta je podrobne zmapovaný. Na území parku sú vyčlenené dve plochy s rozlohou od päť do desať hektárov, na ktorých každoročne evidujú, koľko je novonapadnutých stromov. Stojíme spolu s našim ďalším sprievodcom Bernhardom Sulzbacherom na jednej z týchto plôch a on nám ukazuje, ako rýchlo lykožrút pokračuje vo svojom diele skazy. Ostávajú po ňom smutné kostry stromov. Iné jedince, ktoré boli ešte pred pár dňami zdravé a silné, postupne chradnú. Porast ako celok, odkázaný sám na seba, jednoducho nie je schopný sa lykožrútovi ubrániť. Zdravý sedliacky rozum navráva, že to predsa od neho nemôžeme ani očakávať. Človek svojou činnosťou v mene civilizácie a ekonomického efektu natoľko oslabil prírodu, jej stabilitu a regeneračnú schopnosť, že teraz by ju predsa nemal nechať napospas hmyzím škodcom a drevokazným hubám, ktoré dokončujú to, čo začali imisie, vietor, sneh a sucho. Ved' globálne otepľovanie atmosféry, málo odolné a nepôvodné smrekové porasty, imisná záťaž - to všetko sú negatívne dôsledky činnosti človeka. Ak človek chce skutočne zachovať prírodu aj pre svojich potomkov, musí jej pomôcť sa proti nim brániť. Je najvyšší čas. Presvedčila nás o tom aj trojdňová návšteva Národného parku Kalkalpen. Krásneho kúska Zeme, ktorý by si mali vychutnať v plnej kráse aj tí, čo prídu po nás.

Text: Jozef MARKO
Foto: Jana GEROVÁ



Hans Kammlleitner a Ján Kovalčík si so záujmom prezerajú na ploche zničenej veternou a následne podkôrníkovou kalamitou pôsobenie lykožrúta smrekového.



Široký a ďaleký pohľad na nádhernú rakúsku prírodu.

Zaujímavosti o NP Kalkalpen

- rozloha parku, ktorý bol založený v roku 1997, je 20 800 ha. 80% jeho povrchu tvoria lesy, zvyšok horské lúky, porasty kosodreviny a strmé skalné bralá
- územie parku je v nadmorskej výške od 500 do 2 000 m n.m.
- na území parku je 800 vodných prameňov a 180 kilometrov vodných tokov
- ročný rozpočet správy parku predstavuje 6 mil. EUR
- ročne navštívi park približne 200 000 ľudí
- na území parku je 300 kilometrov lesných ciest a 250 ohradených plôch na porovnanie intenzity obhryzu prirodzeného zmladenia lesnou zverou
- na jednej tretine plochy parku lesníci neregulujú stavy lesnej zveri vôbec, na zvyšku územia odstrelia ročne 600 kusov poľovnej zveri, do roku 2013 chcú znížiť tento údaj na 400 kusov za rok
- lesníci ročne vyťažia z národného parku cieľenou stínkou približne 10 000 metrov kubických dreva smrekového dreva, z toho 3 000 metrov kubických ponechávajú odkôrnené v porastoch
- lesy národného parku obhospodaruje 13 pracovníkov ÖBf (Österreichische Bundesforste AG – Rakúske spolkové lesy), ktorí ďalej spravujú informačné strediská, náučné chodníky a ďalšie zariadenia pre návštevníkov parku, venujú sa poľovníctvu a sprevádzaniu návštevníkov, organizujú v parku víkendové a sviatočné programy pre verejnosť.

Text: Jozef Marko



Ocenenie firemnej filantropie* š.p. Lesy SR



V utorok 19. októbra sa v bratislavskom divadle West uskutočnil **spoločenský večer, spojený s udeľovaním ocenení za významnú pomoc a podporu pri transformácii systému náhradnej výchovy na Slovensku**. Spoločnosť detí z detských domovov **Úsmev ako dar**, ktorá je iniciátorom a „hnacím motorom“ premeny detských domov internátneho typu na domovy rodinného typu, pozvala svojich najvýznamnejších partnerov, aby im vyjadrila vďaku.

Medzi troma desiatkami ocenených (spomeňme aspoň Coca Cola Beverages, Slovenskú poštu, a.s., Slovenský Telecom, a.s., Novácke chemické závody, a.s., Europapier) bol i štátny podnik Lesy SR.

Ocenenie z rúk predsedu Spoločnosti priateľov detí z detských domovov Jozefa Mikloška prevzala organizačná riaditeľka **Ing. Ivana Špiláková**. Manažér nadácie Bruno Biscontini vyjadril vďaku nášmu podniku za viac než 200 vianočných stromčekov pre detské domovy i za významný podiel na realizácii letných táborov pre deti z detských domovov (na 16 chatách Lesov SR sa v priebehu leta rekreovalo 239 detí).

„Úsmeváci“ pripravili program, v ktorom okrem malých tanečníkov z košického detského domova účinkovala Adriana Bartošová a spevácke duo Bobo & Nadja. Program moderovali Lucia Vrábelová a Štefan Skrúcaný. Súčasťou

programu bol aj krst knihy „Mamy bocian nenosi“ autorov Martiny Krajčírovej a Jozefa Mikloška. Krstnými rodičmi knihy sa stali Zuzana Tlučková a Štefan Skrúcaný.

-go-

* Niekoľko definícií filantropie

- Filantropia je láska k človeku.
- Filantropia je súhrn správania a činností ktoré vedú k vedomej podpore tretích osôb za účelom dosiahnutia vyššej kvality života jednotlivca a spoločnosti.
- Filantropia je organizovaná pomoc, ktorá má charakter trvalého procesu identifikujúceho a liečiaceho „najbolavejšie“ miesta spoločenského života.
- Filantropia je správanie charakteristické altruistickými mravnými princípmi, ktoré sa ale na rozdiel od altruizmu zameriava všeobecnejšie, nielen na ľudí z bezprostredného okolia nositeľa. Okrem živelného dávania darov zhrňa aj organizovanú spoločenskú aktivitu ktorá umožňuje hovoriť o inštitucionalizácii filantropie.

Malý ekonomický slovníček

holding – kapitálová účasť v akciovej spoločnosti, ktorá umožňuje kontrolovať, resp. ovládať túto spoločnosť.

holdingová spoločnosť – forma združenia podnikov, kde jedna spoločnosť vlastní kapitál jednej alebo viacerých pridružených spoločností – môže tak sústrediť veľký objem akciového kapitálu a získať kontrolu nad pridruženými spoločnosťami.

hospodárska politika – komplex ekonomických opatrení a rozhodovacích procesov, ako aj celá škála ekonomických nástrojov, prostredníctvom ktorých možno pôsobiť na makroekonomickú i mikroekonomickú oblasť národného hospodárstva

hrubý domáci produkt (HDP) – súčet všetkých finálnych výrobkov a služieb, vyprodukovaných na území štátu, vyjadrených v bežných cenách, spravidla za jeden rok.

hypotéka – záloh nehnuteľností, ktorý umožňuje veriteľovi, aby z exekučného predaja nehnuteľnosti kryl prednostne svoju pohľadávku, ak dlžník v stanovenej lehote nezaplatí dlh s úrokmi.

Poradňa

**ODPOVEDÁ RNDR. IVAN RUSKO
- VEDÚCI ODBORU RIADENIA ĽUDSKÝCH ZDROJOV GENERÁLNEHO RIADITELSTVA**

Aké sú doterajšie skúsenosti s realizáciou projektu outplacement v našom podniku?

Slovo, ktoré by snáď najlepšie vystihovalo odpoveď na Vašu otázku je "rôzne". Často sa zamýšľam nad otázkou, prečo na niektorých odštepných závodoch to ide pri procese outplacementu jednoduchšie a inde sa dobrý úmysel a úsilie koordinátorov miňa účinku. Jediné, čo by mohlo vysvetľovať takúto situáciu je pohľad cez prizmu ľudskej duše, ľudskej povahy. Kľúčovým činiteľom outplacementu – programu starostlivosti o ľudí sú práve ľudia. A to je pre nás ten určujúci faktor – ľudská osobnosť. Pokúste sa vžiť do situácie človeka, ktorý prichádza o zamestnanie, čo cíti, čo si myslí, čo potrebuje, čo chce... Niekedy potrebuje mať od nás už len pokoj a to aj otvorene povie. Reakcie na ponuku starostlivosti o zamestnancov po ukončení našej vzájomnej spolupráce sú teda skutočne rôzne – od plnej akceptácie a prijatia pomocnej ruky až po priame odmietnutie. Najčastejšie sa však stretávame s reakciou "ja si to ešte rozmyslím", čo je úplne prirodzené. Pochopiteľne, najhorším riešením zo strany personalistu by bolo tvrdo naliehať na uvoľňovaného zamestnanca, aby podpísal prihlášku do programu outplacement. To je nemysliteľné. Tí ľudia majú svoj rozum, svoje pocity a majú právo si vziať čas na rozhodnutie. Personalista – koordinátor outplacementu sa v tomto prípade vlastne dostáva do pozície poradcu, tútora, manažéra a aj psychológa v jednej osobe. A to nie je ľahká úloha. Naši personalisti sú si vedomí skutočnosti, že to, akým spôsobom prístupujú k tomuto dôležitému projektu nám dáva obraz o nich samotných a myslím, že podstatná väčšina z nich to berie s plnou vážnosťou.

Čo by ste mohli poradiť našim personalistom - koordinátorom outplacementu?

V tejto súvislosti mi napadá jedna klasická myšlienka, že "zapáliť môže len ten, kto sám horí". A tu by som rád vyslovil svoj postreh, že sú aj medzi našimi personalistami ľudia s rôznym stupňom zanietania pre vec. Aj preto je kľúčové v celom procese práve to osobné nasadenie každého personalistu. Viem, možno si poviete, že mne sa to ľahko hovorí

z kancelárie na generálnom riaditeľstve, ale hovorím len z vlastných skúseností z iných spoločností. A samozrejme už aj zo skúseností z našich odštepných závodov Košice, Prešov a Vranov. Tí, ktorí ste tam boli, viete, že to nebolo jednoduché zvládať nahromadené emócie, hnev, zatrpknutosť, odmietanie... Tu žiadne teoretizovanie nemá zmysel. A preto môžem povedať len jediné – neočakávajte odo mňa radu v krátkom článku. Žiadnu vám dať neviem, pretože je to príliš osobné, príliš individuálne. Práve naopak, veľmi rád prídem priamo na odštepný závod, na správu, na pilu, aby som osobne pomohol riaditeľom, správcom, vedúcim a personalistom, aby som osobne hovoril – tak ako na východnom Slovensku – s ľuďmi, ktorí od nás odchádzajú.

V súčasnosti sa v našom podniku intenzívne diskutuje o projekte novej podnikovej kultúry. Môžeme vidieť medzi týmto projektom a projektom outplacementu isté súvislosti?

Lesy SR, š. p. doposiaľ nevenovali pozornosť uvoľňovaným zamestnancom v takom rozsahu a tak intenzívne, ako predstavuje nový projekt Outplacementu. Je to pre nás všetkých úplne nová skúsenosť – tak pre manažérov, personalistov, ako aj uvoľňovaných zamestnancov. Ide o novú situáciu, s ktorou naši manažéri a personalisti doposiaľ nemali skúsenosti a ako som už naznačil, sú s tým spojené rôzne postoje, názory a spôsoby chápania, ako aj rôzne prístupy k vlastnej realizácii projektu. Veľmi dôležitým je fakt, ktorý si všetci, čo sme za tento projekt zodpovední plne uvedomujeme: to, akým spôsobom sa správame ako podnik k uvoľňovaným zamestnancom vytvára obraz o nás samých, o našej podnikovej kultúre a o vnímaní podniku zo strany externého prostredia – potenciálnymi zamestnancami, obchodnými partnermi, nárokovými skupinami, laickou verejnosťou a pod. Práve v tomto období prebiehajú intenzívne pracovné stretnutia, rokovania, analýzy týkajúce sa novej podnikovej kultúry Lesov SR. Podniková kultúra nie je to, čo si na odbornom workshope napíšeme na list papiera. Je to práve aj to, akým spôsobom ukončujeme spoluprácu so svojimi kolegami. Ak sa opýtate desiatich ľudí, čo považujú za podnikovú kultúru, pravdepodobne dostanete desať rôznych odpovedí. Tá moja je, že naša podniková kultúra je ponímaná aj tak, akým korektným spôsobom sa vieme postarať o našich bývalých zamestnancov. Takže hovorí o outplacemente znamená zároveň hovorí o novej podnikovej kultúre.

Ďakujem za rozhovor



**Jozef Gertli Danglár
karikaturista**

Prečo máte rád les?

Do 10 rokov som vyrastal v horárni na Bratkovskom Moste, takže to je jasné. Keď sme sa presťahovali do Zvolena a pozrel som sa na ten betónový dvor, plakal som, ako keď kopnete do spongie. Vždy, keď mám čas, snažím sa z mesta vypadnúť. Keď k tomu ešte rastú aj hriby, nastáva stav zvaný ideálny. Odpoveď by teda mala znieť asi takto: Les mám rád hlavne preto, že mi chýba

Máte na Slovensku svoje obľúbené miesto?

Bola to asi tá horáreň, ale už ju bohužiaľ zbúrali, tak teraz nemám žiadne špeciálne miesto. Slovensko je parádne skoro celé, keď odrátam „dolnú čiernu zem“. Tým myslím rovinatý juh, ktorý by mi tiež vyhovoval, len by tam musel niekto navoziť kopce.

Kde trávite víkendy, voľné chvíle a dovolenky?

Najčastejšie sa poflakujem po Škarbáku (to je Smolenická „gubernia“), lebo to mám najbližšie z Bratislavy, a potom nasleduje Hriňová, Biele Vody, tam ma asi ťahajú rôzne rodinné korene a tiež Tatry, a more. To posledné vzhľadom na časovú a finančnú náročnosť prevádzame s mojimi babami len dva-tri týždne v roku. Takže zasa ostáva len ten les. Najspokojnejší by som bol, keby som mal dosť prachov, nemusel pracovať a mohol by som sa so ženou a dečkami túlať celý rok po Slovensku. Mestá by som kludne z tejto trasy vynechal. Zahojil by som si všetky depky, vyčistili by sa mi plúca a bol by som zdravý vytešený optimista, ktorým by som nahradil súčasného mestského zaprdeného nervózneho pesimistu.

Lesu zdar!!!



Využitie harvesterov v listnatých prebierkach a pri príprave lesnej biomasy na výrobu štiepky na OZ Považská Bystrica



Obhospodarovanie lesov si v súčasnosti vyžaduje vytváranie nových výrobnotechnických podmienok pre zefektívnenie prevádzky. Vo všetkých činnostiach v lese a v lesnom hospodárstve sa uplatňujú mobilné stroje s viacúčelovými adaptérmi a dobrými jazdnými a manévrovacími schopnosťami. Medzi takéto technológie v lesnom hospodárstve patrí aj využívanie harvesterov. Na Slovensku sme zatiaľ vo väčšej miere harvestery nevyužívali. Považujeme za správne spustenie pilotného projektu overenia viacúčelových strojov v ťažbe a sústreďovaní dreva v podmienkach Slovenska v roku 2003 zo strany Lesov SR š.p..

V rámci pilotného projektu firma LESS a.s. Bohdaneč presunula na Slovensko harvester strednej kategórie VALMET 911 a vývoznú súpravu VALMET 840. Po ukážkach na OZ Beňuš a OZ Kriváň v ihličnatých prebierkach a obnovných ťažbách sa táto technologická linka presunula na **OZ Považská Bystrica**, kde bola nasadená do listnatých prebierok cca 55 ročných. Aj keď prevládala názor, že harvestery sú určené pre prevažne ihličnaté lesy, OZ Považská Bystrica na LS Košeca v LHC Lieskovec v porastoch 115 b (HB, BK, DB), 116 (BK, DB) a 124b (HB, BK) tento zaužívaný názor vyvrátil.

Použitie uvedenej technológie v listnatých prebierkach malo značný prínos hlavne z prevádzkových aspektov – hlavne vysoká produktivita, hygiena, kultúra a bezpečnosť práce.

Za 15 dní bolo vyťažených a sústreďených 852 m³ dreva vo výchovných listnatých ťažbách.

Kladne je potrebné hodnotiť i skutočnosť, že fyto technický stav porastov je i po vykonaných ťažbových prácach bezchybný.

Ďalším kladným aspektom je, že drevo zostáva čisté, výťažnosť kvalitnejších sortimentov je cca o 15 – 20 % vyššia, nie

je potrebný veľký priestor na OM a kvalita opracovanej drevnej hmoty bola dobrá. Poškodenie porastov (stojacich stromov) nedosiahlo ani 8%.

Ekonomické aspekty

- prevádzková pružnosť (klasicky cca 60 dní harvester 15 dní)
- ekonomická výhodnosť

Náklady na m³ vymanipulovanej drevnej hmoty až po vagónovanie pri klasickej technológii sa pohybovali od 591,50 Sk po 646,00 Sk (viď tabuľka). Nakoľko vymanipulované sortimenty sa dodávali z OM priamo odberateľovi bolo nutné k nákladom harvesteru (535,00 až 561,00 Sk) pripočítať už len náklady na nakladanie (60,00 Sk).

Celkové náklady na výrobu 1 m³ dreva až po dodávku sa pohybovali od 595,00 Sk po 621,00 Sk čo v priemere činí cca 25,00 Sk v prospech harvesterovej technológii.

Nakoľko pri použití harvesterov je potrebné zahusťiť sieť približovacích liniek, výťaž hrubia je vyššia a postačuje vykonať jeden zásah prichádza v prebierkach nad 50 rokov k prekročeniu hmotového predpisu oproti LHP (potreba požiadať o výnimku). Bolo by potrebné uvedený problém zakotviť i do pripravovanej lesníckej legislatívy v prospech zavádzaných nových progresívnych technológii.

Z uvedeného vyplýva, že niektoré problémy (napr. listnaté prebierky) v ťažbo-

vej činnosti je možné riešiť využitím harvesterov aj náročných podmienkach Slovenských lesov.

Koncom mája 2004 bol do kalamity na OZ Považská Bystrica, LS Zubák nasadený harvester VALMET 941 s vyvázacou súpravou. V priebehu mája a júna spracoval 3 409 m³ ihličnatej kalamity, 931 m³ ihličnatej rubnej ťažby a na LS Pruské 1 125 m³ ihličnatej ťažby v predrubných porastoch nad 50 rokov.

V septembri 2004 bol opätovne na OZ Považská Bystrica, LS Košeca nasadený harvester VALMET 911 s vyvázacou súpravou do listnatých prebierok. Nakoľko OZ Považská Bystrica v novembri 2004 začne s dodávkami drevnej štiepky pre energetické využitie pre Termonova Dubnica, bol využitý harvester i pri chystaní drevnej hmoty na energetickú štiepku.

Harvester po vymanipulovaní sortimentov, ponechával korunovú časť strumu v celosti a vývozná súprava okrem vyrobených sortimentov sústreďovala na OM i celé korunové časti stromov, ktoré budú na OM spracované štiepkovačom BRUKS.

A na záver – verím, že i napriek všetkým problémom s ktorými sme sa stretli pri zavádzaní harvesterov je tento proces už nezvratný.

Text: Ing. Adásek
VTN OZ Považská Bystrica,
Foto: Ing. Adásek - Ing. Strakoš

Drevina	Ťažba	Približovanie koňom	Približovanie UKT	Manipulácia Na OM	Odvoz Dreva OM ES	Manipulácia Na ES	Vagónovanie	Spolu náklady za porast	Náklady harvester	Náklady Nakladanie NA	Rozdiel	Rozdiel	
	m ³ Sk/m ³	Sk/m ³	Sk/m ³	Sk/m ³	Sk/m ³	Sk/m ³	Sk/m ³	Sk/m ³	Sk/m ³	Sk/m ³	Sk/m ³	%	
HB	80	150	88,4	140	15	135	70	70	568,4	561	80	-17,4	-7,09
BK	30	115	88,4	140	15	135	70	70	633,4	561	80	-12,4	-1,96
DB	80	95	88,4	140	15	135	70	70	613,4	561	80	7,8	1,24
SPOLU	170	127,6	88,4	140	15	135	70	70	646,0	561	60	-25,0	-3,88

Drevina	Ťažba	Približovanie koňom	Približovanie UKT	Manipulácia Na OM	Odvoz Dreva OM ES	Manipulácia Na ES	Vagónovanie	Spolu náklady za porast	Náklady harvester	Náklady Nakladanie NA	Rozdiel	Rozdiel	
	m ³ Sk/m ³	Sk/m ³	Sk/m ³	Sk/m ³	Sk/m ³	Sk/m ³	Sk/m ³	Sk/m ³	Sk/m ³	Sk/m ³	Sk/m ³	%	
BK	60	115	88,4	140	15	135	70	70	633,4	535	80	-38,4	-6,06
DB	20	95	88,4	140	15	135	70	70	613,4	535	80	-18,4	-3,00
SPOLU	80	110,0	88,4	140	15	135	70	70	628,4	535	60	-33,4	-5,32

Drevina	Ťažba	Približovanie koňom	Približovanie UKT	Manipulácia Na OM	Odvoz Dreva OM ES	Manipulácia Na ES	Vagónovanie	Spolu náklady za porast	Náklady harvester	Náklady Nakladanie NA	Rozdiel	Rozdiel	
	m ³ Sk/m ³	Sk/m ³	Sk/m ³	Sk/m ³	Sk/m ³	Sk/m ³	Sk/m ³	Sk/m ³	Sk/m ³	Sk/m ³	Sk/m ³	%	
HB	120	136,3	57,8	112	15	135	70	70	596,06	535	80	-1,09	-0,18
BK	60	122,5	57,8	112	15	135	70	70	582,3	535	80	12,7	2,18
SPOLU	180	131,7	57,8	112	15	135	70	70	591,5	535	60	3,5	0,60

VYBRALI SME Z POŠTY**Ako to bude s obnovou a výchovou lesa?**

Lesy Slovenskej Republiky sú dnes obhospodávané novoorganizovanými lesnými závodmi, lesnými správami a lesníckymi obvodmi, lepšie povedané ich pracovníkmi. V podstate ich však mienia obhospodarovať prostredníctvom firiem, ktoré sa zaoberajú prácami v lesoch, teda zadávateľským spôsobom.

Nechcem tu hovoriť o výhodách, alebo nevýhodách, ktoré pri takomto obhospodávaní lesov a pri jednotlivých výkonoch sú, ale chcem sa zamerať len na obnovu lesa a na výchovu lesa. Treba si uvedomiť, že pre obnovu lesa je veľmi dôležité ako sa prevedie obnovná ťažba. Pri správnom postupe počas obnovnej doby by sa pri dorube mala uvoľniť už na obnovovanej ploche, aspoň na jej polovici, asi 10 ročná mladina - podrast. V lesníckej praxi sa dostatočne nevyužíva práve táto možnosť obnoviť les prirodzeným spôsobom. Po dorube je potrebné tento prirodzený nálet uhádzaním haluziny uvoľniť, poškodené jedince vyrúbať a voľné plochy doplniť výsadbou príslušných sadeníc lesných drevín. Prirodzené nálety je možné ešte pred dorubom dopĺňať podsadbami. Pri dopĺňaní prirodzeného náletu je potrebné brať do úvahy obnovný, prípadne i prevádzkový cieľ.

Pri takejto obnove lesa je však jeden problém a síce, aby sa pri dorube prirodzený nálet, prípadne podsadba nezničila. Aby sa to nestalo, je potrebné dopredu rozriešiť

spôsob vypratávania vyťaženej hmoty a zabezpečiť smerovú stínku. Pri takejto ťažbe, ak sa bude robiť dodávateľským spôsobom, bude nesporne veľkým problémom, aby sa požiadavka zachrániť čo najviac z prirodzeného náletu zaistila.

Ak sa rúbaniská a holiny majú zalesniť dodávateľským spôsobom, aby sa mohla stanoviť primeraná cena za prevedenú prácu, musela by sa podrobne prejsť celá plocha s lesníkom a zástupcom realizátora práce, pričom by sa muselo zistiť koľko a akého druhu sadeníc je potrebné vysadiť a čo sa kde má vysadiť. Toto nie je jednoduchá práca a je náročná aj na čas.

Nie menšia úloha lesníkov čaká v súvislosti s ošetrovaním kultúr a s prerezávkami. Pri prerezávkach je potrebné nie len zabezpečiť správnu intenzitu zásahu, ale sa starať aj o správne zastúpenie drevín vzhľadom na ich cieľové zastúpenie. Treba tiež povedať, že každý hektár prerezávkového porastu môže, ba veľmi často je rozdielny a vyžaduje si iný zásah.

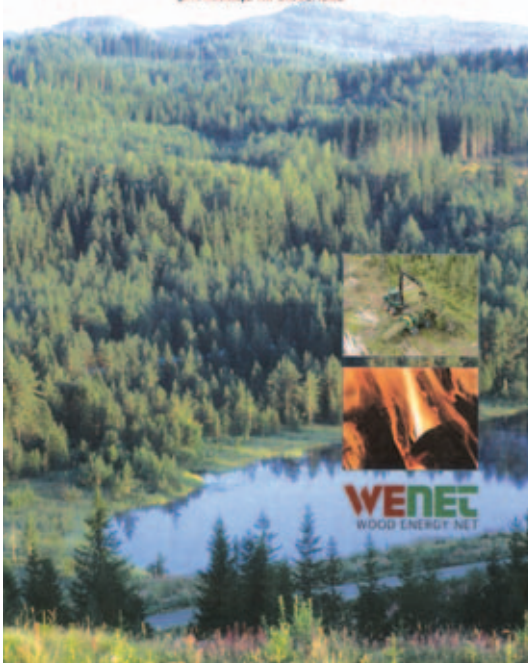
Na lesných obvodoch čaká lesníkov ešte celý rad rôznych prác, ako je ochrana lesa, rozčleňovanie porastov, vyznačovanie ťažby a samozrejme aj preberanie práce, ak sa prevádza dodávateľským spôsobom.

Ak všetky práce, ktoré má lesník odborne a v plnom rozsahu previesť bez ujmy na kvalite týchto prác, nie je možné zvyšovať rozlohu lesných obvodov.

Ing. Gabriel Šimkovič

Konfrontácia fínskych skúseností a slovenskej reality**Wenet – Wood Energy Net**

Originálne riešenia vychádzajúce z bohatých skúseností efektívneho využívania miestnych zdrojov dreva na výrobu energie vo Fínsku prichádzajú na Slovensko

**Seminár o biomase**

Vo štvrtok **21. októbra** sa v konferenčnej sále Krajského úradu v Banskej Bystrici uskutočnil **seminár o využití biomasy**. Pre účastníkov bol skvelou príležitosťou oboznámiť sa s výsledkami, ktoré vo využívaní obnoviteľných energetických zdrojov dosiahli vo Fínsku.

V úvodnom príhovore prednosta KÚ **Ing. Milan Kepeňa** konštatoval, že región stredného Slovenska má všetky predpoklady pre rozvoj využitia biomasy vo výrobe tepelnej energie. Predseda Banskobystrického samosprávneho kraja **prof. Marčok** podporil tento názor exaktnými argumentmi a číslami.

Štátny tajomník ministerstva hospodárstva **László Pomolthy** prezentoval súčasný stav využitia obnoviteľných zdrojov energie na Slovensku. Najviac využívaný obnoviteľný zdroj, vodnú energiu, využíva Slovensko až na 87,9% potenciálu. Z toho vyplýva, že zásadné zvýšenie využitia vodnej energie už nie je možné. Geotermálna, veterná ani solárna energia nie sú v podmienkach Slovenska dostatočne výdatným zdrojom pre ich masívne využitie. Najväčším príslubom do budúcnosti je biomasa. Jej inštalovaný energetický výkon je v súčasnosti 21,4 MWh, pričom potenciál je až 1 800 GWh.

Keijo Mutonen, riaditeľ rozvojovej agentúry JOSEK z mesta Joensuu vo Fínsku, prezentoval genézu rozvoja využívania biomasy vo Fínsku. V súčasnosti je Fínsko na 3. mieste vo využití obnoviteľných zdrojov energie v rámci EÚ a na 1. mieste vo výrobe elektrickej energie z biomasy. Podiel biomasy na celkovej energetickej bilancii je vo Fínsku 20,8%, vo Švédsku 14,0%, v Rakúsku 5,6% a v Portugalsku 5,5%.

Jouko Parvieinen, koordinátor projektu WENET, hovoril o šanci využiť fínske skúsenosti v slovenských podmienkach a naštartovať tak proces rozvoja využívania biomasy.

Text: Peter Gogola

Branno – športové hry OZ Šaštín



Dňa 15. 10. 2004 sa v rekreačnej oblasti Gazárka uskutočnil **branno - športový deň OZ Šaštín**. Všetci THZ súťažili v disciplínach hod kálačkou na vzdialenosť a hod polenom na presnosť. V dobrej atmosfére, aj keď za nepriaznivého počasia bolo zrejme, že niektorí aktéri jednotlivých disciplín trénovali a o ich víťazstve v jednotlivých disciplínach často rozhodoval „rozstrel“.

Branno – športové disciplíny boli doplnené súťažou v rybolove.

Ing. Jozef H i k l



Takmer s presnosťou na deň, 14.9.2004, sa po roku stretli členovia Klubu dôchodcov pri ústredí podniku na svojom už tradičnom zájazde a výlete, ktorý bol tentoraz spojený aj so schôdzou. Po skúsenostiach z absolvovaných zájazdov zástupcovia klubu, v spolupráci so závodným výborom ZO OZ pri generálnom riaditeľstve, vybrali za miesto zájazdu miesto, ktoré by sa malo stať pútnickým miestom lesníkov všetkých generácií, azda aj miestom rodinných výletov za poznaním ukážky sústredenej bioenergie lesa celej amplitúdy jeho vývoja, práce v lese, lesníckej histórie, všetko na malom území. Áno, miestom konania zájazdu bol Lesnícky skanzen vo Vydrovskej doline na Čiernom Balogu.

Ako to už býva tradíciou, presnosť je doménou lesníckych seniorov a k vstupnej bráne do skanzenu na stretnutie so sprievodcom, ktorým nebol nikto iný ako jeho krstný otec Ing. Mičovský, ostala chvíľka na občerstvenie, „debatu“ a zvitanie po roku.

Počas dvaapohodinovej prechádzky sme stihli prejsť a prehliadnúť si „iba“ polovicu zastávok a zaznamenať svoju návštevu do pamätnej knihy v novoinštalovanej horárni. Veď po roku fyzická zdatnosť niektorých účastníkov zájazdu pochopiteľne poklesla a využili možnosť návratu kratšou trasou. Tí zdatnejší neodolali a dokončili prehliadku. To už mnohí mysleli na obed v podobe gulášu v prírodnej scenérii doliny Brôtovo na LS Dobroč, v lokalite Pred Skalicou, ktorý pripravil známy čiernobalocký „gulášmajster“ Š. Kvietok. Je nespochybniteľné, že po dobrej prechádzke chutil spolu s pohárom vína.

Stretnutie po roku...

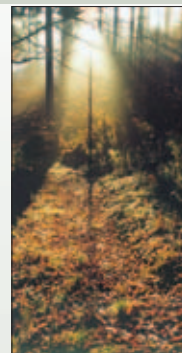
Členovia lesníckeho Klubu dôchodcov na zájazde v Lesníckom skanzene

Počas neformálnej diskusie v priebehu schôdze zazneli rôzne otázky, z ktorých je treba spomenúť aktuálne rezonujúcu tému transformácie. Zaujímavou je ponuka, iniciatíva a či výzva od známeho lesníckeho rezbára a umelca pána R. Bláhu, ktorý aj napriek veku je ochotný v prípade poskytnutia „suroviny“ prispieť svojim rezbárskym dielom medzi exponáty skanzenu.

Čo si odniesli účastníci zájazdu? Spomienku návratu na miesta, kde si mnohí plnili služobné povinnosti, spomienku na konečnú realizáciu myšlienky, o ktorej sa už v minulosti rozprávalo a hlavne predsvzatie, že mnohí sa sem vrátia so svojimi rodinami.

V mene účastníkov zájazdu verejne poďakovanie tľmočí pracovníkom OZ Čierny Balog, ktorí sa pričínili o príjemný zážitok s jedného pekného jesenného dňa začínajúceho babieho leta

Ing. Peter Slobodník, sprievodca účastníkov



OZ Smolenice – závodová

Dňa 5.10.2004 sa stretli riadiaci pracovníci OZ a LS v rámci pravidelnej pracovnej porady v peknom jesennom prostredí Malých Karpát na horárni Stratená (LS Čhtelnica).

V dopoludňajších hodinách sa program rozšíril o závodovú školu práce priamo v teréne na jednotlivých ukázkach zameraných na:

- možnosť využitia legislatívnych rámcov (zníženie rubnej doby oproti modelom pri základnom protokole obnovy LHP v HS 35 HV 120 na 110 r.) pre využitie nastupujúceho aktívneho prirodzeného zmladenia (PZ) a maximálneho zhodnotenia už existujúcej kvality porastov v vekom okolo 90 rokov,
- výsledky spolupôsobenia frézou v procese prirodzenej obnovy (PO),
- intenzitu zásahu s využitím bočného a horného svetla na vznik PZ,
- možnosti a výsledky pomiestnej prípravy pôdy pre umelú obnovu v silne zaburinených plochách pôdnou frézou a plôškovačom (kde je úspora práce minimálne 1x ošetrovanie, 2x ochrana MLP v prvých dvoch rokoch,
- individuálnu mechanickú ochranu ihličnatých drevin nepoužitelnými zvyškami starého



Stretnutie bývalých detí z lesníckeho dvora



V sobotu 25. septembra 2004 sa uskutočnilo už dlhšiu dobu zamýšľané stretnutie prvej generácie detí zamestnancov štátnych lesov, ktorí v prvých rokoch po druhej svetovej vojne osídlili nový lesnícky činžiak pri Hrone v Banskej Bystrici na rozhraní Štadlerovho nábrežia (č. 1) a Národnej ulice (č. 14, 16 a 18).

Miestom stretnutia bol spoločný dvor na ktorom sa kedysi konali detské hry a zažívali vzrušujúce dobrodružstvá i huncútstva. V súčasnosti sa tento dvor zdal bývalým deťom teraz už v seniorskom veku akýmsi menším ako v minulosti. Dojemné bolo vzájomné „znovospoznávanie“ sa po dlhých rokoch odlúčenia, ktoré uľahčovali menovky prezieravo zabezpečené usporiadateľmi stretnutia.



Po vzájomnom zvitani sa účastníci premiestnili do príľahlej budovy bývalej YMCA (teraz rektorát UMB) kde sa pri spoločenskom posedení až do večerných hodín verejne, alebo v užších skupinkách odvíjali spomienky na spoločne prežité chvíle v päťdesiatich a šesťdesiatich rokoch minulého storočia. Dnes už takmer neuveriteľným sa zdá ako sa voľakedy mladší z účastníkov preháňali na kolo-bežkách a starší na bicykloch pred domom, kde sa hrával aj futbal a hľavičková. V zime bola dobrá sánkovačka z dolných serpentínok kalvárie alebo trochu ďalej od prvej kaplnky krížovej cesty. Na dvore sa vyrábali drevené loďky a na tento účel sa použili aj upravené letecké palivové nádrže z neďalekej skládky pri bývalej kolkárni. Bývalí chlapi iste potvrdia, že vždy najlepšie chutili jablká z príľahlej „internátnej“ (dnes UMB) záhrady aj za cenu možného prichytenia školníkom. Vyhľadávanou atrakciou bolo vozenie sa vo výťahu v trojposchodovej časti budovy a keď sa tento zasekol, nasledoval výprask od domovníka – pána Dubovského. Hron ešte tiekol v starom koryte a nábrežie bolo oddychovou zónou bez frekventovanej rýchlostnej komunikácie. V lete väčšina detí trávila voľný čas na neďalekej bývalej Sokolskej plavárni kde sa mnohé naučili aj plávať. Kúpať sa však dalo vtedy aj v Hrone, ktorý bol na radosť rybárov omnoho čistejší ako dnes a v zime pravidelne zamrzal. Jarné ľady občas poškodili vtedajší drevený most k malej železničnej stanici, ktorá bola ešte na opačnej strane trate ako

dnes. Veľkou výhodou bola existencia dvoch neďalekých kín pod Urpínom a to „veľkého kina“ (Praha) a „malého kina“ (Partizán) v ktorom sa dal vždy v sobotu za jednu korunu sledovať „non stop“, kde okrem iného premietali aj obľúbené americké grotesky (Lupino, Frigo, Chaplin, Laurel a Hardy). Iste by sa dalo uviesť omnoho viac dojmov z tohto obdobia, ktoré však každý vnímal v konkrétnom čase a svojim uhlom pohľadu. Je samozrejme, že spolužitie detí nebolo stále bezproblémové, vyskytli sa aj rôzne spory, bitky i rozbité hlavy, zanedlho však vždy došlo k zmiereniu.

O mimoriadnom záujme svedčí skutočnosť, že z vyše 50 pozvaných sa stretnutia zúčastnilo až 41 bývalých detí prvej generácie z lesníckeho dvora vrátane početnej účasti zástupcov z viacerých rodín, akými boli napríklad rodiny Bukovčanová, Černá, Furdiková. Milá bola účasť niektorých rodičov, menovite pani Schwarzovej, Valašťanovej, Gašparcovej, Weisenpacherovej, Novodomcovej a pána Ostroluckého, ktorý sa o takéto stretnutie snažil už dlhší čas. Niektoré z niekdajších detí si po vzore svojich otcov vybrali práve lesnícku dráhu, ďalší zas iné povolania, pričom dnes sú už mnohí na dôchodku. Vďaka patri organizátorom tohto milého stretnutia Vierke Kohutovej – Bukovčanovej, Terke Šikulovej – Černej a Vladovi Schwarzovi. Bolo by iste dobré po čase zas takéto zaujímavé stretnutie zopakovať.

Text: Július Burkovský

Foto č.b.: Archív autora

Foto farebné: Ján Mišura

škola práce.

pletiva BULWARK (uzlové pozinkované pletivo) po likvidácii oplotkov,
- efektívitu opätovného použitia uzlového pozinkovaného pletiva pri výstavbe nového oplotenia,
- intenzitu zásahov v BK porastoch HS 35 HV 110 pri kulminácii výškového prírastku.

Účastníci sa aktívne zapojili do neformálneho posudzovania jednotlivých ukážok, čím táto široká diskusia v nich oživila vedomosti a zároveň vytvorila priestor na aplikovanie prezentovaných opatrení v konkrétnych podmienkach ich pracovísk.

Na záver posúdili výsledok a kvalitu

rekonštrukcie lesnej cesty technológiou KIRPY prezentovanej firmou POPR, s.r.o., ktorej prezentácia bola 8.9.2004 a ktorej sa zúčastnili aj zástupcovia mnohých odštepných závodov Lesov SR, š.p., Stavebných závodov a firiem, neštátnych lesných subjektov a regionálnych zástupcov obcí a poľnohospodárskych podnikov.

*Text a foto: Ing. Ján Hudák
riaditeľ OZ Smolenice*

1. riaditeľ OZ pri prezentácii genézy a výsledkov PO v poraste 224 (LS Čhtelnica)
2. posudzovanie výsledkov prípravy pôdy pôdnou frézou
3. stav lesnej cesty po rekonštrukcii technológiou KIRPY
4. účastníci pracovnej porady a závodovej školy práce



3.



4.



L'UDIA A LESY

**Príbeh mladej lesnej inžinierky mal
vďaka OZ Žilina pokračovanie**

Môj príbeh II

To vari ani nie je ona ! Mladá žena, ktorú som uvidel v to časné novembrové ráno sa tej, ktorú som stretol pred vyše rokom takmer nepodobala. Tamtá mala úsmev napriek neprajnému osudu prezrádzajú istotu. A tie veselé oči ! Kadečo dokážeme prikrášliť, no nikdy nie radosť ktorá cez oči vychádza z nášho vnútra. Čo všetko sa muselo udiat', aby došlo k tejto pozoruhodnej premene ...?!

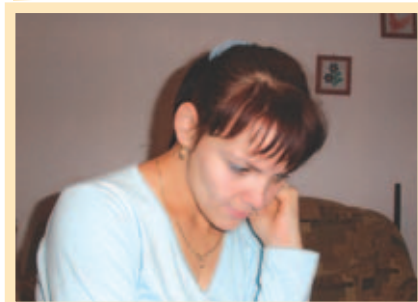
„Kariéra. Slušný plat. Spokojná rodina. Zaujímavé záľuby. Dovolenka. A zase nové úlohy. Dopredu! Nepoľaviť! V prípade problémov aktivizovať pestované kontakty. Beh na dlhú trať nazývaný život... Že niektorí už zastali ? Neobzerať sa ! Úspech, úspech, úspech.... Nie, naozaj by nebolo správne vulgarizovať prirodzenú snahu každého z nás niečo v živote dokázať. Avšak, ako vo všetkom, aj tu povstáva otázka miery ! Kde sú hranice snaženia, za ktorým sa úsilie mení na pechorenie a radosť zo života uniká ? Často nám stupnicu hodnôt pomôže zoradiť až blikajúca kontrolka odchádzajúceho zdravía. Alebo stretnutie s niekým, kto nám umožní veci okolo nás vnímať trochu inak. Tak ako sa to stalo mne, keď som v nedávne aprílové popoludnie kráčal po brehu Váhu neďaleko turčianskeho Lipovca s Ing. Jankou Muráňovou. Hoci nás vychovala rovnaká fakulta, naše svety sú veľmi vzdialené. Do jej životného príbehu totiž vstúpili hneď pri narodení tri ťažké písmená. DMO. Detská mozgová obrana.“

Spomeniete si ešte na „Môj príbeh“ z vlaňajšieho aprílového LESNÍKa? Na inteligentnú húževnatú mladú ženu, ktorá napriek vážnemu fyzickému handicapu dokázala mimoriadne veľa, no po vyštudovaní Lesníckej fakulty márne hľadala akékoľvek uplatnenie...?



Janka, pred vyše rokom ste mi povedali takú zvláštnu vetu: „Keď ostanete so svojou chorobou sami doma, to ako by ste ochoreli dvakrát. Najprv ochorie telo, potom aj duša. Bola by som ochotná robiť čokoľvek, len keby som mohla...“ Naozaj to bolo také zlé ?

Naozaj. Dokázala som sa vďaka podpore mojich rodičov vyrovnáť s mnohými prekážkami, neskôr mi pri štúdiu ohromne pomáhali spolužiaci, no po skončení školy ako by sa všetko skončilo. Ostala som v akomsi bludnom kruhu takmer sama. Spočiatku s tým bojujete, ale postupne vám to uberá zo síl a odjedá z nádeje, že sa ešte môže všetko zlepšiť...



Náš spoločný rozhovor v aprílovom LESNÍku sme vtedy zakončili takým neurčitým apelom k čitateľom. Ozval sa vám vtedy niekto ?

Priznám sa, že som vtedy tomu nášmu rozhovoru veľmi neverila. Veď ľudia majú svoje starosti, prečítajú, pokývajú súhlasne hlavou a zabudnú. A spočiatku to tak aj vypadalo. Ozvalo sa mi niekoľko spolužiakov, ktorí si rozhovor prečítali, no nič viac. Napokon, dobre som vedela aké sú dnes možnosti na pracovnom trhu.



Pomaly som sa zmierila s tým, že jediná perspektíva môjho života je sedieť doma s invalidným dôchodkom a s preukazom zdravotne ťažko postihnutého človeka. Potom sa odrazu nečakane ozvali z Lesného závodu v Žiline. Že o mne čítali, aby som sa prišla ukázať. Neviete si predstaviť ako mi bolo! Privítali ma tam však pekne, od prvej chvíle som cítila, že mi chcú pomôcť. Prijal ma pán riaditeľ Sivčák a jeho ľudský prístup bol pre mňa, po dvoch rokoch beznádejných pohovorov, keď už len môj vzhlad potenciálnych zamestnávateľov vždy vylakal, úžasným povzbudením. Aj keby ma neboli zamestnali bola by som im všetkým za tú ľudskosť navždy povďačná. Potrebovali však fakturantku do učtárne a ponúkli mi, aby som to skúsila. Bála som sa, veď viete, z účtovníctva som síce mala skúšku, ale žiadne skúsenosti. Pán Fabian, personalista, ma však povzbudil, že sa to iste naučím. Podržala ma aj pani námestníčka Kubičková. Naozaj, všetci boli veľmi milí...

Prvé dni v práci sú pre každého naplnené trochu neistoty. Ak sa k tomu ešte prirátajú dva roky izolácie a zdravotné obmedzenia, nie je to ľahké. Ako ste, Janka, prežívali prvé pracovné dni v živote ?

Priznám sa, bolo to pre mňa ťažké, fyzicky i duševne. Domov som prichádzala strašne unavená. Našťastie ťažkosti, ktoré mám pri písaní som vďaka počítaču dokázala prekonať. Počítač som si kúpila pred časom, aby som si na internete mohla hľadať prácu, teraz mi však schopnosť s ním pracovať veľmi pomohla. Ale aj tak som si z počiatku ktovie ako neverila. Veľmi mi pomohli moje kolegyně Martinka Ivanková a Jelka Krupová. Našťastie nie tak, že by mi ustavične chceli radiť a dohliadať na každý môj krok, ale predovšetkým tým, že vedeli múdro odhadnúť, kedy mi treba pomôcť a kedy je lepšie, ak to vyriešim sama. Spočiatku sa iste aj oni báli či to všetko zvládnem. A to nemyslím len pracovne, ale aj tak obyčajne, ľudsky. Veď keď si idem,

napríklad, len čaj urobiť, ono to na prvý pohľad pre nezainteresovaného vypadá, že to nemôžem zvládnuť. Dnes si však myslím, že mojej práci veria. Ba i ten čaj im (so smiechom) už aj sama urobím a podám.

Teda v podstate pohoda ?

Áno. Som veľmi vďačná Lesnému závodu v Žiline a všetkým kolegyniam a kolegom za ponúknutú šancu, za ich prístup a porozumenie. Môj život sa neuveriteľne zmenil. Zo samoty som sa dostala medzi ľudí, každý môj deň má odrazu zmysel a je krásny. Viem však, že štátne lesy čakajú veľké zmeny a preto sa aj ja trochu obávam, či sa to všetko neskončí tak rýchle ako to aj začalo... Veď

budem prvá na rade... Napriek tomu sa teším novým úlohám. Bola by som rada keby som ich dostávala stále náročnejšie a náročnejšie... A viete, čo je na tom všetkom najzaujímavejšie ?

Nie...

Dali mi tu pocítiť, že som jedna z nich a nik sa ku mne nespráva ako by som bola inakšia. A ja som tomu už aj celkom uverila. Volakedy som sa chodievala vyžalovať medzi podobne postihnutých „svojích“, dnes mám pocit, že už nemám medzi nimi čo hľadať. Vďaka práci som sa úplne zmenila. Telo síce ostalo choré, no duša sa vyliečila. Je to úžasný pocit, keď sa vám vráti sebavedomie...

Po stretnutí s Jankou Muráňovou som bol zvedavý, ako vnímajú tento nezvyčajný príbeh tí, ktorí jej dokázali tak rozumne pomôcť. V kancelárii riaditeľa Odštepného závodu v Žiline začínam čosi hovoriť o dobrom skutku. Róbert Sivčák mi však nedal dohovoriť...

Predovšetkým som naozaj rád, že v tejto súvislosti vôbec nemožno hovoriť o dobrom skutku. Janka je nielen veľmi inteligentná osoba, ale aj mimoriadne pracovitá a šikovná pracovníčka, ktorá nepotrebovala žiadne prehnané úľavy, jediné čo potrebovala, bolo dostať šancu. Nepomohli sme však len jej, ale predovšetkým sebe. A nielen tým, že sme získali takú užitočnú pracovníčku, ale aj tým, že nám všetkým pripomenula, aké máme v živote možnosti a ako si ich neraz málo vážime... Bolo by veľmi nešťastné, keby sme sa pri zamestnávaní týchto ľudí pozerali len neosobné tabuľkové počty pracovníkov, či prípadné problémy súvisiace s preplácaním prvých desiatich dní práceneschopnosti.

Určite. A každopádne je to zásluha vás všetkých, tu na žilinskom závode, že sa v hlave ťažko postihnutého človeka zbúral obrovský blok, ktorý ho zdanlivo navždy vyčlenil medzi „iných“, do role pasívneho invalida...

Verím, že je to tak, ale aj to je obojstranné. Treba totiž hovoriť aj o blokoch v našich hlavách, kde je obyčajne kopa predsudkov voči ľuďom s rôznymi telesnými ale aj duševnými handicapmi ! A ak aj nie rovno predsudkov, tak určite bezradnosti ako sa k týmto ľuďom správať. Janka nám v tomto pomohla viac akosi si sama myslí. A je tu ešte jedna vec, no bol by som nerád, keby to akýmkoľvek

spôsobom negovalo to, čo som doteraz povedal.

O čo ide ?

Podľa zákona 387 z roku 1996 je každý zamestnávateľ povinný zamestnať 0,2 percenta ľudí s ťažkým zdravotným postihnutím. Ak to zamestnávateľ nesplní platí za každého občana, ktorý mu chýba do stanoveného limitu ročne 32.400 Sk. A práve tomuto odvodu sme sa prijatím Ing. Muráňovej vyhlili. Ale, ako vravím, to naozaj nie je podstatné. Podstatné je to, že prítomnosť Janky Muráňovej nám na závode pripomenula kde sú skutočné životné hodnoty. A aj to, že o ne treba bojovať...



Ing. Martina Ivanková a Jelka Krupová sú najbližšie Jankine kolegyně. Všetky ich spája nielen spoločná kancelária, ale predovšetkým porozumenie. Martina Ivanková vraví, že so správaním sa k postihnutým nemala problémy ani pred tým. Chodila totiž do žilinského klubu „Jašidielňa“, kde sa pri častom stretávaní práve s tými „inakšími“ naučila, že sa niet čoho hanbiť ani obávať. Možno, že takouto Jašidielňou úspešne teraz prešli aj ostatní pracovníci žilinského závodu. A určite by bolo dobre, keby sme ju absolvovali všetci, ktorí sme mali v živote viac šťastia ako Janka. Lebo skutočné rozdiely medzi nami sú oveľa menšie ako sa na prvý pohľad zdá. A šanca obohatiť naše životy o nový rozmer poznania o to väčšia.

Vďaka, Žilincania !

Ján Mičovský

Lesné požiare u nás a vo svete

Štatistika lesných požiarov

Médiami prebehlo mnoho informácií o výskyte lesných požiarov vo svete, ktoré v niektorých krajinách mali katastrofálne dopady.

V podmienkach š.p. Lesy SR môžeme výskyt požiarov najmä v závislosti na vývoji počasia hodnotiť veľmi pozitívne.

Prehľad hlavných ukazovateľov

- počet lesných požiarov
- poškodená plocha
- zničená plocha
- výška škôd pre evidenčné účely
- iné požiare
- výška škôd pre evidenčné účely

za 3/4 rok 2004

33
28,67 ha,
13,24 ha,
666 tis. Sk,
2
25 tis. Sk.

za 3/4 rok 2003

143
201,01 ha,
85,55 ha,
5 841 tis. Sk,
12
1 470 ti. Sk.

Vývoj vo výskyte lesných požiarov je v rozhodujúcej miere závislý na priebehu počasia a na ľudskej činnosti pri manipulácii s otvoreným ohňom. Doterajšie údaje za rok 2004 sú v tomto ohľade mimoriadne priaznivé.

V lesoch, obhospodarovaných štátnym podnikom Lesy SR, bolo v tomto roku zatiaľ zaregistrovaných 33 lesných požiarov (pre porovnanie: v roku 2003 to bolo 143 požiarov).

mestnancami. V rámci podniku bola objednaná na hliadkovaciu činnosť, prípadne protipožiarny zásah aj Letecká požiarňa služba.

Okrem aktívnej účasti na prevencii proti vzniku lesných požiarov na niektorých odštepných závodov boli vykonané aj komplexné, tematické a následne kontroly Okresnými riaditeľstvami HaZZ bez zistenia väčších nedostatkov.

Ing. Marian Jagerčík

Požiare na Aljaške

Rádio Slovensko 12:00 18.08.2004

Lesné požiare na americkej Aljaške zachvátili podľa oficiálnych údajov už vyše 20 tisíc hektárov lesa a lesnej pôdy. Podľa predstaviteľov rezortu lesníctva, ide o nový rekord, ktorý signalizuje možné zmeny v klimatických podmienkach a zložení rozsiahlych lesných porastov.

Požiarníci v Kalifornii získavajú kontrolu nad lesným požiarom

Los Angeles 21. júla (TASR) - Požiarnici začínajú získavať kontrolu nad lesným požiarom v Kalifornii, ktorý ohrozoval viac ako 1500 domov severne od Los Angeles a ktorý zničil viac ako 1400 hektárov lesa. Ako včera oznámili oficiálni predstavitelia, požiar, ktorý sa začal v sobotu, keď drôty elektrického vedenia zabili jastraba, bol včera ráno zo 45 percent pod kontrolou. Asi 1500 hasičom sa s podporou špeciálnych lietadiel, vrtníkov a buldozérovar podarilo udržať v bezpečnej vzdialenosti od domov a nasmerovať ho do porastu, kde

môže spôsobiť len malé škody. Teraz sa snažia oheň ohraničiť, čo si však ešte vyžiada veľa úsilia.

Na Aljaške, ktorú postihla jedna z najhorších sezón požiarov odkedy sa vedú záznamy, úrady nariadili evakuáciu niektorých častí mesta Fairbanks. Požiar, ktorý sa k mestu priblížil, zničil viac ako 190.000 hektárov lesa. Tento rok požiare na Aljaške zničili už viac ako 360.000 hektárov lesov. Keďže väčšina zo 107 požiarov v tomto štáte horí v odľahlých a neobývaných oblastiach, mnohé nechávajú voľne horieť.

Na boj proti požiarom v Portugalsku poskytnú lietadlá Madrid, Atény a Rím

Lisabon 27. júla (TASR) - V Portugalsku, kde naďalej horí osem veľkých požiarov a nie sú pod kontrolou, čakali dnes na päť ďalších cisternových lietadiel, ktoré majú pomôcť pri hasení. Lietadlá poskytlo Španielsko, Grécko a Taliansko, oznámil dnes minister vnútra Daniel Sanches. Požiare zasiahli v Portugalsku 14 z 18 regiónov.

Na tlačovej konferencii Sanches vyhlásil, že Lisabon požiadal o letecké hasičské prostriedky krajiny, ktoré samy tiež často musia čeliť požiarom.

Ešte v ranných hodinách čakali portugalskí požiarnici na tri stroje Canadair z Grécka a Španielska. Lisabon do boja proti požiarom mobilizoval aj vojakov. Taliansko dalo k dispozícii jedno cister-nové lietadlo.

Jeden z najväčších požiarov ničil porasty v horstve Monchique v juhportugalskej oblasti Algarve. Letecké prostriedky by mali podporiť 150 požiarnikov v tejto oblasti.

V chránenej rezervácii Serra de Arrabida, kde sa nachádza stredomorská vegetácia so zriedkavými druhmi, vzdialenej asi 30 kilometrov južne od Lisabonu, sa požiar znova rozhorel. Pôvodne požiarnický zdroj nahlásil, že je pod kontrolou.

Daniel Sanches v pondelok povedal, že počet požiarov sa v priebehu dvoch dní zvýšil štvornásobne v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roku. Prítom vlní postihli Portugalsko ničivé požiare, ktoré zdevastovali takmer 400.000 hektárov lesov a zomreli pri nich 18 ľudí. Minister tiež oznámil mobilizáciu ďalších 250 vojakov na kontrolu a ochranu v rizikových oblastiach.

Lisabon v nedeľu požiadal Európsku úniu o pomoc po tom, ako sa počet požiarov zvýšil. EÚ súhlasila s tým, že aktívuje svoj mechanizmus civilnej ochrany.



Smrteľná pracovná úrazovosť v lesoch na východnom Slovensku — za posledných 30 rokov

(dokončenie z Lesníka č. 10)

O úrazoch do roku 2001 som pravidelne prispieval do časopisov. V roku 2002 sme zaregistrovali „iba“ jeden smrteľný pracovný úraz a v roku 2003 sme zaregistrovali tri, a tak chcem dodatočne oboznámiť verejnosť s ich zdrojmi a príčinami.

Vstup do ohrozeného priestoru

Dňa 7.8.2002 na Lesnej správe odštepného závodu Košice pracovali dvaja zamestnanci : pilič a kočiš. Pilič spíľoval buk o rozmeroch: priemer 30 cm, výška 27 m. V tom čase bol kočiš od piliča vzdialený 55 m, čiže v bezpečnej vzdialenosti. V momente, keď spíľený padal, tak zrazil - vyvrátil ďalší (o priemere 33 cm, výška 27 m). Vyvrátený strom zasiahol kočiša, ktorý svojvoľne vošiel do ohrozeného priestoru. Postihnutý mal ochrannú prilbu na hlave, tú mu však strhli konáre a spôsobili zranenia, ktorým v nemocnici dňa 25.8.2002 podľahol.

Začatie spíľovania stromu pilič oznámil kočišovi „Laci stoj tam, lebo spúšťam!“. Že sa kočiš dostal do ohrozeného priestoru už pilič nezaregistroval, pretože sa venoval spíľovaniu. Keby bol kočiš ostal na pôvodnom mieste, k úrazu by nebolo došlo.

Nedostatočný ústup od pňa spíľovaného stromu

Dňa 15.4.2003 na Lesnej správe odštepného závodu Prešov pracovali v poraste viacerí živnostníci v bezpečnej vzdialenosti od seba. O 10.40 hod. jeden zo živnostníkov spíľoval buk – troják (priemery: 20,30,44 cm – výšky 10 – 23 m) rozrastený 110 cm nad zemou. Ďalší zo živnostníkov sledoval spíľovanie z hornej strany na svahu zo vzdialenosti 60 m. Videl, že pilič spíľil 1 strom z trojáka, ktorý aj padol na zem. Potom sa už venoval svojej činnosti. Po 10 sekundách zaregistroval pád ďalšieho stromu z trojáka a pri pohľade do smeru spíľovania videl, že pilič padá zasiahnutý korunou stromu, ktorý nebol spíľovaný, ale strhnutý z priestoru o 10 m vyššie od trojáka.

Po obhliadke miesta úrazu je možné konštatovať, že druhý spíľený strom z trojáka bol jedným konárom vkľiesnený do

koruny buka, ktorý bol o 10 m vyššie na svahu. Tento konár strhol stojací buk smerom na postihnutého a tak došlo k úrazu. Pilič mal ochrannú prilbu na hlave, tú mu však konáre strhli z hlavy (viditeľné poškodenie prilby) a spôsobili smrteľné zranenie. Pilič síce ustúpil od pňa na vzdialenosť 2 m, čo však bolo málo. Možno, keby nebol pod vplyvom alkoholu (0,63 promile), bol by registroval, že jeden z konárov je vkľiesnený do koruny buka o 10 m vyššie a bol by ustúpil do bezpečnejšej vzdialenosti, ktorá je podľa Pravidiel BOZP minimálne 4 metre šikmo dozadu pod uhlom 45 stupňov.

Opäť vstup do ohrozeného priestoru

Dňa 19.9.2003 v lesnej spoločnosti – Lesy, pozemkové spoločenstvo Čierna Lehota utrpel smrteľný pracovný úraz lesník, ktorý mal uzatvorenú pracovnú zmluvu so súkromným podnikateľom nie na výkon ťažby, ale na zabezpečenie odborného výkonu správy lesa – ako odborný lesný hospodár. Takúto istú pracovnú zmluvu mal súkromný podnikateľ uzatvorenú s ďalším lesníkom. Títo dvaja lesníci sa rozhodli, že spíľia niekoľko stromov v poraste z dôvodu jeho presvetlenia vlastnými motorovými pilami. Pripomínam, že súkromný podnikateľ zabezpečoval výkon ťažby dreva živnostníkmi. O úmysle lesníkov nevedel.

V tom kritickom čase postihnutý ostril refaz motorovej pily a druhý lesník spíľoval smrek o rozmeroch (priemer 75 cm, výška 26 m). Postihnutý bol v čase ostrenia v bezpečnej vzdialenosti. Po páde spíleného smreka lesník začal spílený padnutý kmeň odvetvovať. Po odvetvení cca 16 m kmeňa zastal, odpočíval, a vtedy zaregistroval monotónny zvuk pily spolupracovníka. Pred ním vo vzdialenosti 6 m zbadal postihnutého, ktorý ležal na zemi pod korunou stromu. Už nejavil známky života.

Na základe výpovedí a obhliadky miesta úrazu je možné konštatovať, že keď lesník spíľoval strom, nepresvedčil sa dôsledne, či v ohrozenom priestore sa nenachádza jeho spolupracovník a vykonal hlavný rez na strome, ktorý pri páde zrazil prvého lesníka. Lesník, ktorý spíľoval strom-obsluhoval, používal motorovú pilu bez oprávnenia na jej obsluhu. Navyše pracoval

pod vplyvom alkoholu (0,75 promile). Na tomto úraze nesie vinu aj postihnutý, ktorý svojvoľne vstúpil do ohrozeného priestoru po vykonaní ostrenia svojej pily. Bol síce držiteľom oprávnenia na obsluhu motorovej pily, ale naposledy absolvoval preškolenie 15.1.1998. Interval preškolenia a preskúšania obsluhovateľa je stanovený vo Vyhl. č. 43/1985 každé 2 roky. Navyše nepoužíval počas práce ochrannú prilbu. Smrteľné zranenia hlavy mu spôsobili konáre koruny padajúceho spíleného stromu. S predpismi BOZP boli obaja lesníci preukázateľne preškolení.

Zdroj úrazu : kmeň a kôň

Dňa 6.12.2003 vykonávali sústreďovanie dreva v poraste Lesného pozemkového spoločenstva Liptovská Teplička otec a syn – obaja živnostníci. Po príchode do porastu pár koní rozpriahli a každý sústreďoval drevo jedným koňom. O 10.30 hod. postihnutý upol hrubším koncom dopredu 2 kmene o rozmeroch: priemer 20,23 cm, dĺžky 19,20 m. Začal ich sústreďovať po svahu so sklonom 30 stupňov a šikmo po svahu dole. Jeho činnosť sledoval otec zo vzdialenosti 60 m. Keď jeho syn prešiel povedľa koňa aj s nákladom asi 30 m, jeden z kmeňov sa začal pohybovať rýchlejšie, pričom podrazil nohy kočiša, ktorý padol na zem a spomínaný kmeň v tom momente podrazil nohy aj koňovi, ktorý dopadol na postihnutého. Po páde sa kôň postavil a ostal stáť. Otec, keď dobehol na miesto nešťastia, videl, že syn prestáva javiť známky života – po krátkej chvíli zomrel. Príčina úrazu? Postihnutý pracoval pod vplyvom alkoholu (1,72 promile) a nešiel v bezpečnej vzdialenosti od vlečeného nákladu tak, aby ho nezasiahli vlečené kmene.

V zmluve o vykonaní prác sa postihnutý zaviazal, že bude dodržiavať Pravidlá BOZP č. 3/1989 (bezpečnostné predpisy pre sústreďovanie dreva koňmi).

Nech uvedený prehľad o smrteľnej úrazovosti a uvedené úrazové deje slúžia k uvedomeniu si ľudí, pracujúcich v lesoch, že dodržiavanie predpisov bezpečnosti práce je povinné.

Ing. Ondrej GERENDA



Rubriku sme zostavili z príspevkov Jiřího Junka



Z českých a moravských lesov



JIRÍ JUNEK



- lesník, novinár, milovník prírody a Slovenska
- v minulosti spolupracoval s časopisom Les a Východoslovenské lesy
- pracoval na rediteľstve Lesů České republiky na odboru lesníckej politiky a vnějších vzťahů
- bývalý šéfredaktor českého lesníckeho časopisu Lesu zdar
- napísal knihu o histórii československej lesnej dopravy Vôňa dymu a ihličia
- venuje sa komunikácii lesníkov a verejnosti, lesnej pedagogike a lesnej agroturistike
- na Slovensku je jeho sídlom Červená Skala

Lesnícký podvečer byl věnován médiím

Do bohatého spektra akcí, které pořádá Česká lesnícká společnost, patří i Lesnícké klubové podvečery. Konají se pravidelně každý měsíc v Praze na Novotného lávce. Výběr témat je bohatý. Například na říjen vybral tajemník ČLS Ing. Pavel Kyzlík téma Lesnícké a myslivecké časopisy.

Moderátor lesníckého podvečera Jiří Junek toto téma rozšířil na lesnícká média všeobecně. Nejprve vzpomněl zakladatele prvního lesníckého časopisu HÁJ Jana Doležala. V příspěvcích o historii, současnosti a záměrech časopisů dále hovořil za Lesníckou práci a Svět myslivosti Ing. Otto Lasák, za časopis Myslivost Ing. Jan Kasina, o vývoji a současnosti časopisu Silva Bohemica hovořil Jiří Junek, který zmínil také podnikový časopis Lesu Zdar a slovenské časopisy Lesník a Les. Vzpomněl spolupráci s redakcí podnikového časopisu Lesů Slovenské republiky, s.p., Lesník. Bohužel je to jen jedna z mála cest,

kteřou čtenáři – lesníci, myslivci a přátelé přírody – dostávají informace z obou blízkých zemí.

O elektronických médiích a jejich přednostech i nevýhodách hovořil správce internetového portálu www.lesnictvi.cz Ing. Vít Skála. Na závěr svého vystoupení vyslovil přesvědčení o potřebnosti tištěných i elektronických médií, která se vzájemně doplňují a mohou existovat vedle sebe.

Přednášející svoje příspěvky doplňovali ukázkami historických i současných periodik i časopisů z okolních zemí. Pozornost vzbudil zejména slovenský časopis Lesník. Lesníckého podvečera se zúčastnili také osobnosti, jako například Ing. Ctirad Rakušan a Prof. Ing. Josef Gross, Csc. Typickým znakem naší doby je, že veškeré bytí a nebytí nejen lesníckých periodik se točí kolem peněz. To bylo konstatováno i v diskusi. Krásné mohou být náměty a projekty na komunikaci s veřejností, ale na jejich

realizaci nejsou peníze. V České republice bylo připraveno a částečně realizováno několik dobrých projektů, včetně lesní pedagogiky a námětu na lesnícko-dřevařsko-myslivecký televizní seriál, byly realizovány lesnícké programy na významných akcích, ale všechny tyto záležitosti byly buď pozastaveny, nebo ztratily metodické a organizační zajištění. Kolegové ze Slovenska od nás nejprve čerpali náměty a zkušenosti, potom je zdokonalili a vytvořili vlastní projekty a úspěšně je realizují, i když také nemají finančních prostředků nazbyt. Správně odhadli důležitost akcí, které je potřeba podporovat. Pochopili, že si lesníci, myslivci a dřevaři nemohou před problémy a kontakty s veřejností hrát na mrtvé brouky a čekat, až je nějaký „odborník“ ve sdělovacích prostředcích napadne na základě mnohdy zkrácených a tendenčních informací. Bohužel my jsme v tomto ustrnuli.

Pochopitelně si nemůžeme myslet, že lesnictví, dřevařství a myslivost jsou středem zájmu veřejnosti, která netouží po ničem jiném, než po informacích z našeho oboru. Těžko proto také prorazíme s našimi časopisy na volný trh. Když tak jen ve velmi nízkém nákladu pro úzký počet čtenářů. Pozitivní záležitosti současné konzumenty informací příliš nezajímají.

Na Slovensku se však podařila jiná věc. V září tohoto roku oslavila re-

dakce lesnického a mysliveckého televizního pořadu Halali sté vydání. Tento televizní čtrnáctideník je vysílán v sobotu dopoledne a je reprizován v úterý a ve čtvrtek vždy na stanici STV 2. U veřejnosti má velký ohlas. Sledují jej lesníci, myslivci a příznivci i ochránci přírody.

Pořad má vynikající úroveň a těší se všestranné podpoře Ministerstva půdohospodářství a Ministerstva životního prostředí Slovenské republiky.

Škoda, že u nás nemá zatím podobný projekt šanci. Návštěvníci lesnického klubového podvečera měli možnost zhlédnout z CD nosiče srpnové vydání tohoto pořadu, který byl věnován myslivosti u Vojenských lesů a statků na Záhorí, lesnictví a zpracování dříví v Rakousku, informaci o tom, že do velké rodiny myslivců patří i prezident SR, zajímavá byla reportáž ze Dne stromu v lesnickém skanzenu v balocké dolině Vydrovo.

Lesy a jejich příspěvek k rozvoji regionů po vstupu ČR do Evropské unie

Takový byl název semináře, který 7. října 2004 uspořádal VÚLHM Jiloviště-Strnady ve spolupráci s Krajským úřadem Jihomoravského kraje a připravil a uváděl pracovník VÚLHM Ing. Jiří Matějčík, CSc., v Centru celoživotního vzdělávání ŠLP ve Křtinách u Brna.

Tento seminář navázal na obdobný seminář konaný v loňském roce na téma lesy jako součást venkova. Podle názvu spolupřadatele semináře ve Křtinách je jasné, že v tomto směru se novými aktéry na politické scéně staly „kraje“.

Podle Evropské komise přibližně 80% území EU může být označeno jako venkovské. Lesy jsou více vnímány s perspektivou kvality přírody a krajiny a méně jako ekonomická aktivita nebo nosič služeb. Budoucí evropská lesnická politika bude klást pozornost na nemateriální užítky plynoucí z lesů pro venkovské oblasti. Na semináři zazněly příspěvky na tato témata: Dotace ze strukturálních fondů EU do lesního hospodářství v rámci operačního programu, Seznámení s Programem rozvoje lesního hospodářství Jihomoravského kraje, Zkušenosti s využitím biomasy z lesa jako obnovitelného a alternativního zdroje energie, Příprava vyhlášky o náhradě újm za ztížení lesního hospodářství dle zákona č. 218/2004 Sb., o ochraně přírody a krajiny, Ekonomicko-právní poradenství v lesním hospodářství ve vztahu k EU a Inovace v lesním hospodářství. Velice konkrétní příspěvek Činnost ŠLP Křtiny a jeho vliv na sociálně ekonomické klima v regionu přednesl ředitel ŠLP Křtiny Ing. Jaroslav Martínek, CSc.

Podrobné informace získáte ze sborníku, který je připravován jak v tištěné, tak v elektronické podobě.

V pasáži své přednášky Lesy a rozvoj regionů – venkova hovořil Ing. Matějčík, CSc., o budoucím potenciálu, který vytvoří pracovní příležitosti, dodatečné zdroje příjmů, umožní energetické využití dřeva a aktivity pro volný čas, jako je venkovská turistika a rekreace. K tomu bude možno využít politiky daní a odvodů, aktivního sdružení vlastníků lesa, tržní realizace ekologických a rekreačních funkcí a iniciativy pro vytvoření rozšířeného trhu práce. K tomu všemu je nutné čerpat informace.

Ze závěru semináře jsme vybrali tyto teze a myšlenky: les je budoucnost a má perspektivu. Lesnicko-dřevařský sektor má v EU šanci. Lesníci musí prokázat svoji profesionalitu a kompetentnost. Lesy v EU budou integrálnější, provádět národní lesnickou politiku bude obtížnější. A snad nejdůležitější zásady – bez ziskového lesního hospodářství nelze zajistit trvale udržitelné hospodaření. Lesníci musí sledovat trendy – co má v EU zelenou. Musí „vystoupit z lesů“ a komunikovat, aby tak zlepšili obraz své profese u veřejnosti.

Prestižní cenu nožů vyhrál student lesnické fakulty z Brna

Letos se již XV. Mezinárodní salón rytců nožů konal ve dnech 2. a 3. října 2004 v Paříži na hlavním bulváru nedaleko Vítězného oblouku v nádherném paláci z 19. století. Zúčastnilo se jí 105 vystavovatelů ze 35 zemí Evropy, Asie, Afriky a Ameriky, všechno uznávaných a zkušených kapacit.

Na nejprestižnější Mezinárodní salón rytců nožů, který pravidelně pořádá mezinárodní organizace S.I.C.A.C., není možno se přihlásit. Účastníky z celého světa zvou pořadatelé na základě odborného renomé a dosažených výsledků na národních a jiných mezinárodních přehlídkách.

Po slavnostním vyhlášení výsledků přehlídky se redaktoři odborných nožářských časopisů a významných sdělovacích prostředků, sběratelé a účastníci mezinárodního nožářského salónu shromáždili kolem nenápadného osmadvacetiletého mladíka z Brna, který jako původně Čechoslovák, nyní občan České republiky na tomto mezinárodním fóru vyhrál. Poprvé v historii zvítězil umělecký rytec s kolekcí nožů zdobených loveckými motivy od pravěku po současnost.

Tímto mladým mužem je student druhého ročníku Fakulty lesnické a dřevařské MZLU v Brně, oboru krajinného inženýrství Alexandr Pospíšil.

Ze 7. sněmu lesníků České republiky

V kongresovém centru Silvia v Hradci Králové se 12. října t.r. konal 7. sněm lesníků, tentokrát na téma „Základní problémy lesnictví v roce vstupu do EU“. Uspořádaly je lesnické stavovské organizace Česká lesnická společnost, Národní lesnický komitét a Česká jednota lesnická.

Téma dne – zalesňování zemědělských půd

Česká komora odborných lesních hospodářů uspořádala pod odbornou záštitou a finančním přispěním sekce lesního hospodářství Ministerstva zemědělství ČR dne 30. září 2004 v Pelhřimově celostátní seminář na téma „Zalesňování zemědělských půd“. Seminář byl určen odborným lesním hospodářům – členům zmíněné komory, pracovníkům státní správy lesů jak z krajských úřadů, tak z pověřených obcí, a také ostatním zájemcům.

Ve venkovní části semináře měli účastníci možnost posoudit na konkrétních příkladech zemědělských ploch uvažovaných k zalesnění způsoby provedení, volbu dřevin a jejich směsí. K tomuto tématu se rozproutila živá diskuse, při které zazněly i názory, že by hlavní motivací neměly být jen možnosti získků z dotací, ale v první řadě by mělo jít o založení budoucího kvalitního lesa. Měla by být také zodpovědně zvažována volba ploch, aby nebyly zalesňovány kvalitní produkční zemědělské plochy.

Jednání sněmu moderoval Ing. Jaromír Vašíček, CSc. Pořádáním sněmu navázaly lesnické organizace na předcházející Sněmy lesníků ČR. V letošním roce je zaměřen na základní problémy lesnictví v současné době.

V příspěvku Ing. Vladimíra Krečmera, CSc., zaznělo, že lesnictví se v celém světě nachází v historickém přechodu z odvětví čistě výrobního s pozoruhodnými samovolnými účinky lesa na krajinné prostředí a sociální aspekty lidské společnosti (službami lesa) na odvětví funkčně integrované - to je odvětví s rovnocennými složkami lesní výroby a služeb lesního hospodářství. Měli bychom se spojit se zbytkem nám podobné Evropy v úsilí o postoje veřejnosti vůči lesníkům.

Profesor Fakulty lesnické a environmentální ČZU Praha Ing. Josef Gross, CSc., hovořil o vizech lesnické legislativy. Mimo jiné zdůraznil, že je nutné podpořovat a v řízení lesního hospodářství podle připravovaného v podstatě nového lesního zákona zahrnout všechny, nikoliv dělat výjimky typu národní parky, pro které některá ustanovení neplatí, ale jsou od MŽP u jiných vlastníků vymáhána včetně vyčíslování vzniklých „škod“ na životním prostředí. Rovněž je nutno sjednotit kontrolu hospodaření a nenechávat ji na více institucích, které často ani nespoulupracují.

V příspěvku na témata Lesnická politika a Natura 2000 Ing. Josef Vovesný z Lesní správy Orlik nad Vltavou konstatoval, že je potřebné hledat novou kvalitu a obnovit důvěru mezi vlastníky lesů, jejich hospodáři a orgány zodpovědnými za ochranu přírody. Není těžké být v současnosti verbálním ekologem, ale je velmi těžké být odpovědným hospodářem.

Z příspěvku Ing. Františka Dejňozky z Hradecké lesní a dřevařské společnosti, a.s., jsem si dovilil vybrat tuto závěrečnou pasáž: „Pravděpodobně jen takový vlastník dříví, který je a bude schopen a ochoten reagovat, přizpůsobovat a spolupracovat podle požadavků trhu se dřívím, má šanci na maximální cenu v daný okamžik. Takový vlastník bude a může finance docilené z prodeje dřeva znovu investovat do lesního majetku.“

Výkonný ředitel ČAPLH Ing. Jiří Kořínek se ve svém příspěvku na téma Zvyšování spotřeby dřeva na vnitřním trhu z velké části zaměřil na nezbytnost propagace lesnické a dřevařské problematiky. Uvedl úspěšný příklad z Rakouska, kdy se cílenou kampaní podařilo změnit myšlení veřejnosti ve vztahu k lesnictví a zpracování dříví. U nás pokus o propagační akci skončil na nedostatku finančních prostředků.

Podrobně se můžete se zněním příspěvků seznámit na internetové stránce www.cesles.cz.

V diskusi zaznělo: Zákony a normy negativně ovlivňují trh se dřívím.

K větší propagaci spotřeby dříví chybí dobrá vůle. Firmám se zatím ještě daří dobře.

Musíme se naučit hájit sami sebe.

Dokud lesnické a dřevařské firmy a skupiny budou mezi sebou bojovat o moc a pozice, těžko se na společném postupu domluví.

Bez spojení MZe, MŽP a MMR v řízení lesního hospodářství nebudeme moci domluvit na jednotném postupu.

Svoji profesní komoru mají například lékaři. Proč by ji nemohli mít i lesníci?

Připravil Jiří Junek



TRENDY V EKONOMIKE
Rádio Twist 28.10.2004

Už niekoľko týždňov sa politické strany veľmi nahlas zaoberajú transformáciou štátnych lesov. Napriek tomu, že materiál je pripravený na schválenie vo

vláde, na stoly ministrov sa nevie dostať. Neustále je celý problém odkladaný a stáva sa ďalšou traumou vláducej koalície. Prečo, opýtali sme sa reportéra týždenníka TREND Gabrila Beera.

Už niekoľko krát sa zišli odborníci všetkých vládnúcich politických strán. Väčšina z nich odsúhlasila, po istých zmenách projekt reštrukturalizácie štátnych lesov. Celý projekt však blokuje SDKÚ. Aj

keď sa budú používať rôzne argumenty na oddôvodnenie sporov, podstata celého problému o štátne lesy je to, kto a koľko ľudí bude môcť kontrolovať obchod s drevom na Slovensku. Treba rovno povedať, že obavy sú z toho, že obchod z drevom skončí v rukách ľudí združených okolo maďarskej koalície. No zmeny v obchodovaní s drevom určite treba urobiť poriadky. **Prečo?**

V doterajšom systéme zanechali niektoré spoločnosti značné dlhy. Sú obavy, že bez zmien by boli v obchodovaní s drevom také diery, že aj pre menej spoľahlivé spoločnosti by nebolo problémom sa dostať k drevu. Sú snahy

ponechať obchodovanie s drevom na úrovni odštepných závodov. Žiaľ riaditelia týchto závodov sú z veľkej miery pod vplyvom politických strán, ktoré ich nominujú. A slovenské skúsenosti jednoznačne hovoria, že miestni podnikatelia si vedia nájsť cesty na ovplyvňovanie regionálnych politikov, ktorí zas držia šéfov lesov v jednotlivých regiónoch.

Podľa toho čo hovoríte, vyzerá to tak, že dnešné spory o lesy sú viac politickým problémom ako odborným?

Áno. Toto konštatovanie potvrdzuje aj ďalší fakt. Pripravované zmeny v lesoch ráтали, že na polovicu klesne počet odštepných závodov. Klesne počet úradníkov, firma bude efektívnejšia. Politici však tlačia, aby sa to nestalo. Regionálni politici, ktorí by už nemohli ovplyvňovať lesy v regióne by sa stali slabšími. Nemohli by vplyv na rozdeľovanie vyšších štátnych pracovných pozícií, na lesy. Smutné ale je, že týmto hlasom načúvajú politické centrály v Bratislave.

Debaty o zmenách v lesoch medzi politikmi trvajú už niekoľko mesiacov. Je šanca že zmeny vôbec prejdú?

Rozpor je v tom, že SDKÚ zastupuje viac záujmy drevospracujúceho priemyslu. Tí chcú mať istotu, že k drevu sa dostanú. Žiaľ vyťažiť dreva sa dá zo slovenských lesov menej, ako je oň záujem. A to sa hlásia ďalší investori, ktorí by chceli stavať drevospracujúce podniky na Slovensku. Treba povedať, že nové firmy treba, lebo firmami, ktoré vedú kvalitne spracovať drevo a efektívne ho spracované vyviezť je málo. Nervozita je však od spoločností, ktoré majú zastaralé prevádzky a mohli by skončiť. Tie sa snažia na politikov vyvíjať tlak, aby v lesoch došlo k minimu zmien. Samozrejme z ich strany je snaha udržať ceny dreva na čo najnižšej úrovni. Ak by sa obchodovalo z jedného miesta, nebol by priestor na stláčanie cien a rôzne obchodnícke hry.

TELEVÍZNE NOVINY TV Markíza 19:00 02.11.2004

V parlamente dnes nedochádzalo len k sporom medzi koalíciou a opozíciou, ale aj v samotnej koalícii. Dôvodom je prijatie návrhu poslanci Miroslava Maxona, ktorý pozastavuje transformáciu a reštrukturalizáciu štátneho podniku Lesy. Transformáciu Lesov presadzuje minister pôdohospodárstva Zsolt Simon. Výhrady voči nej mala aj SDKÚ a práve jej poslanci dnes návrh Miroslava Maxona z HZDS podporili.

Reakcia zo strany SMK bola preto patrične tvrdá. Podľa Bélu Bugára SDKÚ

takýmto spôsobom obišla koalíciu.

Béla Bugár, predseda SMK: *'Je to podraz voči koalíčnému partnerovi.'*

Milan Hort, predseda poslaneckého klubu SDKÚ: *'Neviem prečo niekto hovorí o podraze. Ak by sme boli hlasovali inak, tak poprieme programové vyhlásenie vlády.'*

Jirko Malchárek, podpredseda ANO: *'V každom prípade SDKÚ nikdy nebolo zato, aby sa odsúhlasovali uznesenia, ktoré smerujú k vláde zo strany opozície. V tomto prípade urobilo výnimku.'*

Milan Hort, predseda poslaneckého klubu SDKÚ: *'Nie, my sme vždy trvali na tom, aby sa postupovalo v súlade s programovým vyhlásením vlády.'*

Zsolt Simon (SMK), minister pôdohospodárstva: *'Ide o niečo iné, ale to sa musíte spýtať niekoho iného.'*

A SMK a KDH dnes obvinili SDKÚ, že intenzívne spolupracuje s HZDS.

Pavol Hrušovský, predseda KDH: *'Sú podozrenia, že dohody medzi Hnutím za demokratické Slovensko a SDKÚ sú širšie.'*

Béla Bugár, predseda SMK: *'Nemám žiadny dôkaz, nemám na papier, ale vidím čo sa tu robí.'*

Milan Hort, predseda poslaneckého klubu SDKÚ: *'Samozrejme, že neexistuje, hlasovania v parlamente o tom svedčia.'*

Miroslav Maxon (ĽS-HZDS), poslanec NR SR: *'Rokovali sme o tom na výbore pre pôdohospodárstvo a aj vo výbore pre pôdohospodárstvo tento návrh SDKÚ podporilo.'*

Pavol Hrušovský, predseda KDH: *'Situácia v koalícii naozaj začína byť povážlivá.'*

Týmto sporom sa bude zajtra zaoberať aj mimoriadna Koaličná rada. Napätia medzi koalíčnými stranami

a najmä medzi SDKÚ a SMK sú však čoraz častejšie. A je preto otázne, či sa už vôbec dajú odstrániť.

Daniel Krajcer, TV Markíza.

KOALÍCIA SA DOHODLA NA LESOCH, ŠANCU MÁ AJ ROZPOČET PRAVDA 04.11.2004 (ds)

ČASTÁ-PAPIERNÍČKA - Koaličné strany našli dohodu v otázke zmien v štátnom podniku Lesy SR. 'Budeme musieť postup z uznesenia Národnej rady čiastočne dodržať,' povedal predseda SMK Béla Bugár.

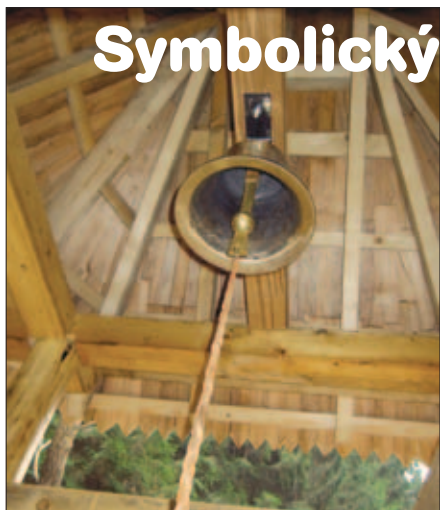
Vláda tak na základe uznesenia, ktoré v parlamente predložil poslanec ĽS-HZDS Miroslav Maxon a podporili ho aj poslanci SDKÚ a ANO, rozdelí transformáciu Lesov na niekoľko etáp. Minister pôdohospodárstva Zsolt Simon musí najskôr vypracovať analýzu, potom koncepciu transformácie a nakoniec predložiť zákon. Bugár zároveň potvrdil, že prebiehajúca reštrukturalizácia podniku sa nedá zastaviť, pretože podľa zákona o štátnom podniku je vecou jeho vedenia.

SDKÚ zdôvodnila hlasovanie tým, že je v súlade s Programovým vyhlásením vlády. 'My si myslíme, že nie je. Dokonca sme tam našli jednu vec, ktorá takto nikdy nebola formulovaná,' dodal Bugár v reakcii na bod uznesenia, ktorý požaduje prerokovať už legislatívny zámer zákona o vytvorení akciovej spoločnosti Lesy SR v parlamente. Podľa pôvodnej dohody sa všetky etapy transformácie mali uskutočniť naraz a až nakoniec ich mal schvaľovať parlament. Predstavitelia koalíčných strán sa už po niekoľký raz snažili nájsť vzájomnú dôveru, ktorú narušili hlasovania niektorých strán proti partnerom z koalície. 'Dúfam, že dohoda nebude trvať tak krátko, ako sme boli zvyknutí v minulých mesiacoch,' komentoval to predseda KDH Pavol Hrušovský. Bugár na otázku, či verí zabezpečeniu predsedu SDKÚ Mikuláša Dzurindu o tom, že medzi jeho stranou a HZDS. neexistujú nijaké dohody, odpovedal protiotázkou: 'A máme inú možnosť?'

Koaliční poslanci majú možnosť dohodu potvrdiť pri hlasovaní o štátnom rozpočte. 'Nikto nespochybnil rozpočet, nikto neavizoval, že by mal návrhy, ktoré by ho menili, najmä nie v zmysle zvýšenia deficitu verejných financií,' tvrdí minister Ivan Mikloš. Posledným otvoreným bodom stále ostáva pokrytie výdavkov, ktoré si vyžiada zriadenie Environmentálneho fondu. Mikloš potvrdil, že rozpočet má podporu všetkých koalíčných poslancov, 'ale s potrebou doriešenia envirofondu'.



Symbolický lesnícky cintorín otvorený



Práca v lese je spájaná s rôznymi prívlastkami. V ich výpočte nemožno opomenúť, že je aj prácou nebezpečnou. Nevedno, nakoľko to platí dnes, ale pred časom sa lesníctvo v počte ťažkých a smrteľných pracovných úrazov štatisticky radilo po baníkoch na druhé miesto. Nech je to už akokoľvek, smutnou pravdou je, že len málokto z nás sa počas doterajšej pracovnej kariéry nestretol vo svojej blízkosti s vážnym pracovným úrazom.

Ak sa pokúsime pootvoriť štatistiku smrteľných úrazov v lesníctve prekvapia nás postupne dve veci. Prvou je fakt, že po rokoch organizačných zmien vôbec nie je jednoduché v archívoch zistiť konkrétne mená obetí lesa, príčiny a miesta ich pracovných i ľudských tragédií. Po čiastočnom prekonaní tohto problému zarazi niečo oveľa horšie: Smrteľných pracovných úrazov bolo veľmi veľa. Len od roku 1976

ich na Slovensku evidujeme 322 !! A pravdupovediac, istota, že je to presné číslo chýba. Vedia o tom svoje kolegovia z úseku podnikovej bezpečnosti práce Peter Slobodník, Marián Jagerčík i riaditeľ z Čierneho Balogu Miroslav Engler, ktorí sa podujali s pomocou OZ Drevo Lesy Voda a Inšpektorátov práce zoznam obetí pracovných úrazov so smrteľnými dôsledkami vypracovať.

Zostavenie spomínaného zoznamu nebolo samoučelné. Na jar tohto roku prijalo vedenie nášho podniku rozhodnutie vybudovať symbolický cintorín, ktorí by pripomínal pamiatku všetkých, ktorí svoj život stratili v službách slovenských lesov. Miesto pre umiestnenie cintorína sa hľadalo v blízkosti Lesníckeho skanzenu vo Vydrovskej doline pri Čiernom Balogu. Mal to byť ďalší krok, ktorý dá tejto doline charakter neformálneho prírodného centra slovenského lesníctva. Napokon sa vhodná lokalita vďaka obetavému architektovi Vladovi Paškovi, ktorý bol aj spoluvorcom projektu cintorína, našla. Výber padol na lesný porast v doline Korytárska, ktorého realie umocňovali základnú myšlienku. Dominantným miestom cintorína sa stalo machom porastené bralo ukryté v interiéri lesa. Na vrchole brala je koreň stromu z ktorého vyteká malý vodopád. Na skale je kovaný nápis VEČNE IM SPIEVAJÚ LESY... Pod vodopádom je umiestnený vzácny kovový kríž odliaty v tvare kmeňa stromu. Kríž z XIX. storočia pochádza z lesníckeho cintorína na Čiernom Váhu a na nové miesto sa ho podarilo premiestniť pri dodržaní legislatívnych i pietnych pravidiel vďaka úsiliu Rudolfa Kučeríka, riaditeľa závodu z Liptovského Hrádku. K bralu sa možno dostať krátkym stúpaním po okružnom chodníku z prírodného kameňa, ktorý potôčiky i malé jazierko prekonáva pomocou drevených mostíkov s bizarne pokrúteným zábradlím. Celý areál je riešený v súlade s nenarušenou prírodou, dominuje mu porast, paprade, rozpadávajúce sa

drevo a zvuk vody. V časti chodníka sa nachádza drevená palisáda, na ktorú budú umiestnené tabuľky s menami obetí. Pietny priestor vhodne dopĺňa socha drevorubača, lavičky, ale i také detaily ako chránené mravenisko, či upravený hraničný kopec. Dominantou vstupnej časti nachádzajúcej sa pri lesnej ceste s parkoviskom je šindľová zvonica, ktorej bronzovou dominantu odlial majster zvonolejár Viliam Nemky z Hronca.

Symbolický lesnícky cintorín bol slávnostne otvorený 28. októbra 2004. Po hlahole zvona a slovách básnika všetkých privítal Miroslav Engler. Organizačná riaditeľka Lesov SR Ivana Špiláková vo svojom príhovore pripomenula nielen pamiatku obetí, ale aj pozornosť, ktorú podnik otázkam bezpečnosti práce venuje. Poďakovala tiež Františkovi Kudiakovi, majiteľovi firmy Stasmo u Oravskej Polhory, ktorý sponzorsky a mimoriadne tvorivo spolu s pracovníkmi OZ Čierny Balog celý projekt zrealizoval. Po prestrihnutí zelenej pásy sa hostia, medzi ktorými nechýbali predstavitelia Odborového zväzu DLV na čele s predsedom Borisom Majtánom i krajskej samosprávy vedenej predsedom Milanom Marčokom, zúčastnili pietneho aktu, počas ktorého boli za sprievodu lesníca na bralo umiestnené spomienkové vence a kvety. Po otvorení cintorína, ktorý bude voľne prístupný všetkým návštevníkom Lesníckeho skanzenu sa pozvaní stretli v Čiernom Balogu na spoločnom slávnostnom obede.

Symbolické cintoríny majú všade na svete spoločné motto – na pamiatku mŕtvym a výstrahu živým. Skúsme si spomenúť na toto posolstvo nielen v záplave sviečok na začiatku novembra, ale vždy, keď vstupujeme na lesné pracoviská, ktoré aj naďalej ostanú miestom neľahkej a neraz aj nebezpečnej práce všetkých, ktorí odvážne slúžia slovenským lesom.

Ján Mičovský



Pre deti (nielen) lesníkov

1. Hádanka.

Je to samotárske nočné zviera.
Telo má pokryté ostňami.
Samička rodí raz do roka 4 až 10 mláďat.
Živí sa hmyzom, červami, žabami,
plazmi, myšami a vajíčkami
alebo mláďatami vtákov,
ktoré hniezdia na zemi.
Zimu prespí zahrabaný v listí.

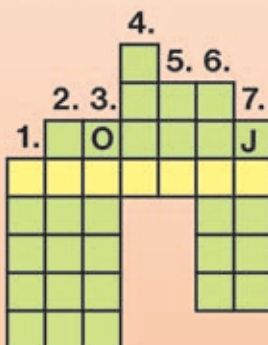
Ako sa volá toto zvieratko?

Ahoj deti!
Správne riešenia
úloh odmením!
Pošlite mi ich na moju adresu
Vaša
Veverička Ryška



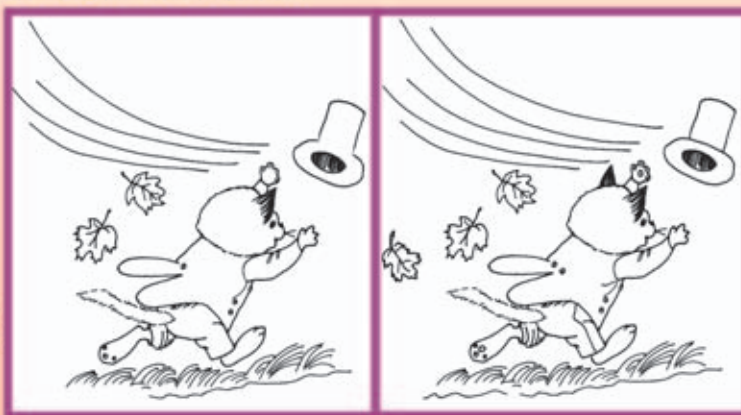
2. Doplňovačka s tajničkou.

Živočíchy, ktoré po narodení samička
kŕmí mliekom, sa nazývajú:
(odpoveď nájdete v tajničke).



1. Malý cap
2. Samec lišky
3. Mačkovitá šelma (druh leoparda)
4. Samica srnca
5. Kráľ zvierat (v Afrike)
6. Veľký sfahovavý vták
7. Ihličnatý strom

3. Nájdí 10 odlišností.



4. Vystrihni štvorčeky a nalep ich na správne miesto.



Nezabudnite, moje adresa je: veverička Ryška, Lesy SR, Nám. SNP 8, 974 00 Banská Bystrica.
Teším sa na vás nabudúce. Dovtedy ahoj!

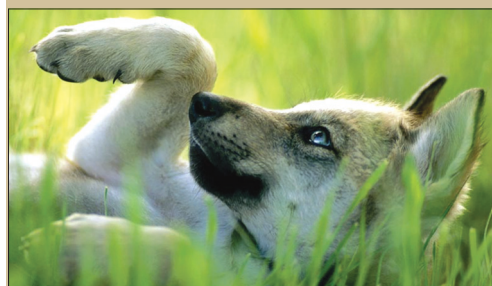
Vaša veverička Ryška



Križovka

Ovidius	staval mury	začarovala	velikáni	nech, po česky	skratka nórskych železníc	váha obalu		mužské meno	3	existuje
saltant							eden			
2							tyče na vozoch			
							otec (fam.)			
pomoc, po nem.				odoberalo vztahujúca sa k linke						švajčiarska neka
plúžil					sála v apadane ženské meno					
obviňoval						ženské meno arabské muž.meno				
nový odsák (typ.)							nem. člen vodca Hunov			
popovek			ruský poloostrov	straší				dôverný pozdrav osobné zámeno		
Pomôcky: rat, NSB, Lena, inia, Ajan	zomieral	kontrolná obrazovka								staro-germáni
		1								
oznamuje						druh delfinovca	plietol			
navija					naliat Čapkova hra					
len				meno Marie	ťažné zvieratá			tam ruská rieka		
zn. erbia			koval				obruba			
			tajomstvo (kniž.)				batoh			
rečník (zast.)						mnoho zn. mili-ampéra				
východo-sibírske mesto					čudzie ženské meno					
nalieva					druh syra					

Fotofejtón



Tajnička križovky z októbrového čísla Lesníka znie: "Musíš sa veľa učiť, aby si spoznal, že málo vieš." Knihu Od lesov kráľovských k lesom štátnym od redakcie Lesníka získava Július Belko z Beňuša. Blahoželáme!

Jubilanti medzi nami

NOVEMBER 2004

Životné jubileá

50 rokov

Ing. Bardún Štefan, nar. 14. 11. 1954, vedúci LS Lozorno – OZ Šaštín

- Sasák Andrej, nar. 7. 11. 1954, STV – ťažbár, LS Púchov – OZ Považská Bystrica
- Ing. Kukura Štefan, nar. 12. 11. 1954, vedúci LS Spišská Nová Ves – OZ Prešov
- Ing. Schwarzová Darina, nar. 19. 11. 1954, VOR – štatistik, plánovač – GR BB
- Ing. Imrišek Milan, nar. 30. 11. 1954, VOR – technik, systémový programátor – GR BB

60 rokov

- Hoferík Július, nar. 13. 11. 1944, STE, LS Považská Bystrica – OZ Považská Bystrica ● Kováčik Rudolf, nar. 19. 11. 1944, majster dopravy, DHS Hronec – OZ Čierny Balog ● Trokšiar Pavol, nar. 7. 11. 1944, majster, DHS Žarnovica – OZ Žarnovica
- Môcik Vladimír, nar. 21. 11. 1944, VLO, LS Hliník nad Hronom – OZ Žarnovica ● Ing. Mihálik Marián, nar. 17. 11. 1944, VORŠ – ťažbár – OZ Kriváň ● Ferenčucha Ondrej, nar. 2. 11. 1944, vedúci LS Spišské Podhradie – OZ Prešov
- Krigovský Andrej, nar. 2. 11. 1944, VLO, LS Kropachy – OZ Prešov ● Jakubčo Jozef, nar. 16. 11. 1944, STV, LS Chminianská Nová Ves – OZ Prešov ● Ing. Končok Rudolf, nar. 26. 11. 1944, VORŠ – dodávky ihličnatého dreva – GR BB

Ing. Helena Turská

**Dovoľujeme si Vás upozorniť na niektoré príspevky
v odborných lesníckych časopisoch**



- Téma: začiatok hydrologického roka
- Doterajšie poznatky zo zakladania intenzívnych porastov ihličnatých a tvrdých listnatých drevín na Slovensku
- Ako meriame a hodnotíme drevo na export
- Systém náhrad majetkovej ujmy je zrelý na zmenu
- Vážny problém dubových porastov - gradácia mnišky veľkohlavej



- Exkluzívny rozhovor s prezidentom Komatsu Forest AB Hideki Yamadom
- Doc. Ing. Ján Ilavský, CSc. predsedom Európskej lesníckej komisie FAO
- Padne kvôli štátnym lesom vláda? s myšlienkami PRO SILVA razantnejšie do lesa!
- Ako chrániť staršie porasty pred poškodzovaním zverou?
- Kto je zodpovední za katastrofu

v Tatrách? • Čo všetko /ne/vieme o stretnutí človeka s medveďom?



- Seriál „Lesníctví a myslivost v regionech ČR“: Karlovarský kraj
- Reportáž z výstavy „Lovecké a sportovní zbraně“
- Informace o úpravě trofejí a shozu

Časopis pro lesníky, myslivce, spracovateľa drevá a ochránce prírody **11/2004**

77 korún vlčích

Ak hovoríme o ochrane prírody, treba to povedať hneď a nahlas: prví ochrancovia prírody boli lesníci. Oni zachránili lesy pred bezhlavým vyrubovaním, oni zalesnili holiny a držali ochrannú ruku nad novozaloženými porastmi. Odtedy uplynulo viac ako dvesto rokov. Dnes sa medzi ochrancov prírody radia aj mnohí laici, ktorí - vedení nepochybne úprimnou snahou - proklamujú neodborné názory a prostredníctvom médií často zavádzajú až manipulujú verejnú mienku. Rôzne ochranárske združenia, spolky a zoskupenia využívajú vzrastajúci záujem verejnosti o stav životného prostredia a extrémnymi spôsobmi sa snažia medializovať to, čo sami pokladajú za ohrozenie prírody. Mediá, najmä tie bulvárne, nezriedka stavajú proti sebe lesníkov a ochranárov. Pritom tento konflikt je len iluzórny - každý slušný lesník pokladá ochranu prírody za vec osobnej cti. Mal som príležitosť spoznať náčelníka združenia VLK Ing. Lukáča osobne. Je to človek, ktorý je presvedčený o svojej pravde a kráča za svojim cieľom. Či má pravdu, to si netrúfam posúdiť. Myšlienka bezzásahových lesov je zaujímavá a bezpochyby aj životaschopná, len otázka ich rozsahu je asi témou na dlhšiu debatu. Moje rozhodnutie podporiť Vlčkov vychádza z poznania, že ich snaženie je vyjadrením úprimnej snahy o zachovanie lesov. Preto som sa rozhodol „kúpiť“ si sedemdesiatšedemkorunovú bankovku, vydanú Vlčiou bankou, čo znamená, že som zadal v prospech Vlčkov trvalý platobný príkaz vo výške 77 Sk.

Ak máte na vec podobný názor, ako ja, tu je návod na získanie vlčej 77-korunáčky:

Trvalým príkazom banke, ktorá vedie váš účet alebo



Dlho som premýšľal, či tento text zaradiť do Lesníka. Viem, že vyvolá u mnohých čitateľov nesúhlas. Som si istý, že mnohí čitatelia majú na vec odlišný názor. Ale aj v tom je skryté čaro demokracie: každý sa môže slobodne rozhodnúť. Ja som sa už rozhodol.

mzdovce učtárni vášho zamestnávateľa, môžete pravidelnou mesačnou platbou prispievať na činnosť VLKa. Minimálna suma mesačnej platby je **77 korún**, čo je zároveň hodnota symbolickej bankovky, ktorú od LZ VLK dostanete. Bankovky podľa grafického návrhu Luby Dzuríkovej vydáva Vlčia banka.

Ako treba postupovať:

- Oznámte svoje meno a adresu a bude vám pridelené číslo bankovky
- Uskutočnite trvalý príkaz, pričom ako variabilný symbol uvedte číslo pridelenej 77-korunáčky
- Potom, ako odošlete výpis o prvej platbe vášho trvalého príkazu, bude vám poslaná bankovka

Údaje, ktoré budete potrebovať pre uskutočnenie trvalého príkazu:

Adresát (Názov účtu)

Lesoochranárske zoskupenie VLK

082 13 Tulčík 27

Číslo účtu/Kód banky

413072483/7500

Konštantný symbol

0558

Variabilný symbol

číslo bankovky

Peter Gogola

HIPOTOUR 2004...

... toto slovné spojenie mi napadlo, keď sme na OZ Revúca a SCHK Dobšiná začali upresňovať termíny podujatí, na ktorých sa štátny podnik Lesy Slovenskej republiky mohol prezentovať jednou zo svojich aktivít. Uznávaný chránený šľachtiteľský chov koní plemena Norik muránskeho typu je niečo tak jedinečné, že je potrebné ukázať túto výnimočnosť aj širokej odbornej ale i laickej verejnosti. Preto pracovníci SCHK Dobšiná – vedúci Ing. ŠMELKO VLADIMÍR, ekonómka a technička živočíšnej výroby Ing. KRIVÁNSKA ANNA, ošetrovatelia koní JENDRÁL JAROSLAV a BLÁHA JURAJ – s dvomi chovnými kobylami a jedným žriebäťom 16. septembra 2004 vycestovali do Trenčína, kde sa na výstavisku TMM v dňoch 17. - 19.9.2004 uskutočnil 1.ročník medzinárodnej výstavy koní pod názvom KŮŇ 2004, spojenej s výstavou „koní pod kapotou“ Auto – moto - show.

Otvárací ceremoniál za účasti významných štátnych predstaviteľov, ako prezident republiky, minister pôdohospodárstva či poslanci národnej rady, bol síce krátky, ale efektný. Do malého jazdeckého areálu sa doviezli na koči a boli im predvedené všetky plemená koní, ktoré sa na výstave zúčastňujú. A že sme našim Norikom prispeli ku kvalitnému obsadeniu súťaže svedčí fakt, že kobyla Sandra obsadila 3. miesto v kategórii chladnokrvných koní, kobyla Eva 4. miesto a žriebä Jarka 2. miesto vo svojej kategórii. Prezentačný stánok LSR š.p. bol najväčší medzi vystavovateľmi a záujem o premietané filmy o chove koní v Dobšinej a na Muránskej planine bol mimoriadny.

V pondelok 20. septembra sa zamestnanci SCHK presunuli z Trenčína priamo do Nitry, pričom kobyla a žriebä sa vrátili do Dobšinej a na výstavu LIGNUMEXPO – LES 2004 ošetrovatelia Jendrál Jaroslav a Záhoranský Marian priviezli valachy Fogaša a Era. Medzi množstvom vystavovaných exponátov strojov a zariadení boli podľa slov riaditeľa výstaviska Agrokomplex akad. architekta Švihela Noriky zjavným oživením výstavy. Množstvo návštevníkov prístavujúcich sa pri ohrade s koňmi, ich viac násobné návraty a hlavne spolupráca s OZ Šaštín - Stráže pri aktivitách s deťmi reálne potvrdili opodstatnenosť účasti koní na výstave.

No a na dôvažok, aby tá prezentačná tortúra bola úplná, cestou z Nitry sa celý konvoj presunul do Polomky. Tu totiž dňa 25. septembra 2004 pre-



biehali **1.majstrovstvá Slovenska furmanov a ťažných koní**. Usporiadateľ-

mi sme boli oslovení, či by sme v rámci sprievodných akcií nepredstavili naše Noriky. A keďže sú to kone práve na furmanské účely, bolo by neodpušiteľné neprezentovať sa. Veď aj priamo v súťaži boli kone z nášho chovu a počínali si zdatne. Pri vystavovaných koňoch sa zastavil snáď každý návštevník podujatia a pripravené propagačné materiály sa minuli veľmi rýchlo.

Keď vo večerných hodinách kone aj pracovníci SCHK dorazili do Dobšinej, boli radi, že po desiatich dňoch vandrovania po Slovensku opäť uvideli domovský areál, že sa ich rodiny opäť dočkali.

Prezentácia Norika muránskeho typu na verejnosti priniesla tohto roku svoje ovocie. Predala sa celá produkcia štvorročných mladých koní a záujem bol ešte väčší. To len potvrdzuje myšlienku, že nie hraním sa na „vlastnom piesočku“, ale ukázaním sa svetu je možné prezentovať výsledky 54-ročnej svedomitej a ťažkej práce. Za tie roky bolo z chovu predaných viac ako 3000 mladých koní, hlavne na prácu v lese.

Že to teraz štátne lesy robia dobre, o tom svedčí vyjadrenie komisie menovanej ministerstvom pôdohospodárstva, ktorá hodnotila stav chovného stáda Norika muránskeho typu v rámci jesennej bonitácie. Táto sa uskutočnila 13.októbra 2004 v areáli SCHK Dobšiná aj za účasti zástupcu GR LSR, š.p. z Banskej Bystrice, primátora mesta Dobšiná a iných hostí. Hodnotené boli štyri norické plemené žrebce, jeden huculský žrebec, 44 norických plemených kobýl, 4 huculské kobylky a 36 žriebäť. Vyjadrenia členov komisie, že v takom výbornom kondičnom stave už tieto kone dávno nevideli, či citáť zo zápisnice z bonitácie: „*Všetky predvedené kone boli s dobrou korektúrou kopýt, ustajňovacie priestory boli vybielené a veľmi dobre pripravené k jesennej bonitácii*“ len potvrdzujú slová uvedené vyššie.

Tým, že Lesy Slovenskej republiky, š.p. aj vo svojom transformačnom projekte obhajujú udržanie chráneného uznaného šľachtiteľského chovu koní plemena Norik muránskeho typu, potvrdzujú, že trvalo udržateľné hospodárenie nie je pre firmu len fráza, aj keď v tomto prípade na úkor jedného z pilierov – ekonomiky. Na projekte chovu koní sa však ďalej pracuje a dostať ekonomické ukazovatele do prijateľných parametrov je výzva, s ktorou sa chcú pracovníci OZ Revúca a SCHK Dobšiná popasovať...

Ing. Igor Vizslai riaditeľ OZ Revúca
účastník všetkých hipoakcií